

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Pars Secunda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

DE CONVERSIONE OMNIUM GENTIUM PROCURANDA.

LIBRI VII.

PARS SECUNDA.

CAPVT I.

De iuvandis Orientalibus.

Licet Orientis Ecclesie errores & clades innumeræ, quibus tot annis obruta permansit; illarum gentium, ob sua peccata, obduratam jam habere frontem, & obstinatam mentem: & ideo à DEO Optimo Maximo derelictæ videantur; tamen nos animare debet ad meliora speranda, apud quem non est impossibile omne verbum, quique querentibus serio regnum DEI, ejusque gloriam animarum lucra multa solet adjicere, atque ita hoc ultimo seculo in remotissimis Indiis, ad ortum, occasum, & meridiem, deletis idolis trophæum Crucis passim excitavit, cum hæc mundi plaga, quæ vergit ad Orientem, restet, in qua necesse etiam sit Evangelium rectè annuntiare, magnum in ea ostium aperiri posse orthodoxæ fidei, experientia ostendit, si summi Ecclesie Patris, longanimi ut ita dicam diligentia, quâ potissimum tot alia Regna jugo Christi fuerè subjecta, negotium hoc promoveatur.

Insudarunt olim summi Pontifices pro tuenda fide in Ecclesia Orientali, maximosque labores & pericula subire, ac nostro etiam seculo magnopere student Orientalibus nationibus opem ferre, auxiliumque in omnibus præstare: præcipuus tamen *Gregorius XIII.* dignus æterna memoria Pontifex, præter alios operarios, quos in Indiam, in Angliam, Constantinopolim, aliasque orbis partes misit, etiam in Alexandriam Ægypti, Syriam, Palestinam cum Libano monte, Babyloniamque aliquot destinavit, qui hujus tractus nationes divino verbo, ac piis etiam muneribus à Pontifice ipso missis, ad fidem atque pietatem allicerent.

Gregorius XIII. zelus pro iuvandis Orientalibus.

Leonardus Episcopus Sidonienensis Legatus in Orientem.

Præcipuus in Orientem Legatus fuit *Leonardus Episcopus Sidonienensis*, & Apostolicus Nuntius, qui in Orientem, cum aliis etiam viris doctis & piis (inter quos *P. Joannes Baptista Romanus*, Societatis JESU) à summo Pontifice ad Patriarchas illos Orientales, ad aliosque Metropolitans & Episcopos, vestimenta sacerdotalia, argenteos calices, libros etiam aliquos lingua Arabica conscriptos, aliaque pretiosa dona deferentes, missi sunt; plurimique tam ex Patriarchis illius tractus, quam Episcopis, & Archimandritis fidei professionem, unionemque cum sancta Romana Ecclesia jam pridem retentam confirmarunt; alii de novo miserunt, sanctissimoque Romano Pontifici totius orbis Capiti obedientiam præstiterunt; alii propter magna sibi pericula, tam à Turcis, quam à falsis fratibus imminencia fidei professionem oportunitiori tempore reservarunt. Stant hodie in Bibliotheca Illustrissimi Domini Cardinalis

de *S. Severina*, qui tunc totius Orientis protectione gaudebat, quamplurimum Patriarcharum, aliorumque Episcoporum Orientalium fidei professiones Arabica lingua conscriptas, eorum sigillis & subscriptionibus firmatas, ac in Latinam etiam linguam traductas. Et ut *Gregorius XIII.* è vivis discedente, hujus missionis fructus consisterent, seminarium instituit, in quo pueri Orientalium, & Maronitarum excepti, in Catholica doctrina erudiantur, ut inde in patrias sedes reversi suos docere possint, quæ ad cultum Christi pertinent, & in officio fidei continere. Quare postea *Clemens VIII.* post *Gregorium XIII.* ad montem Libanum duos Sacerdotes, (ut jam supra de Maronitis agentes latius scripsimus) è Patribus Jesuitis misit, ut certior fieret, num sumptus, qui in Urbe, in Seminario Maronitarum, & aliorum Orientalium sunt, bene ponerentur; quæve spes, aut restituendæ, aut propagandæ religionis essent in Oriente.

Messes quidem in Oriente jam albæ sunt ad metiendum, solum superest, ut summi sanctæ Ecclesie Pontifices mittant faciem, & huic negotio incumbant, præcipue ut nobis conjungantur; sed ut hoc fiat, non est opus unius diei, aut legationis, sed & longanimi, & non intermissa perseverantia, & frequentissimis legationibus opus est, quæ omnia disponunt animos ad Catholicam fidem, ritusque suscipiendos, quoad usque opus DEI perficiatur. Maxime vero oportet, ut Christianis in regionibus illis sub Turcarum dominatione, autque calamitatibus oppressis, succurratur: id enim præstiterunt Romani Pontifices ab initio nascentis Ecclesie, usque ad ætatem nostram, qui Christianorum Catholicorum inopiam eleemosynis abundè sublevarunt.

Hujus testis est Epistola *Dionysii Episcopi Cynthiorum* vetustissimi ad Ecclesiam Romanam, in qua sic alloquitur Romanos: Apud vos jam mos inveteravit, ut omnes fratres variis officiis beneficiis, & Ecclesiis permulcti, quæ in quaque civitate sunt, vici miseretis subsidia. Sic planè non solum egenorum sublevatis inopiam, verum etiam fratribus, qui sunt ad metalli damnati, opem fertis: atque ita per ea beneficiis subsidia, quæ jam primis Ecclesie vestrae jactis fundamentis passim mittere consuevistis, cum suis Romanis, Romæ morum consuetudinem sedulo observatis; quam quidem certè beatus *Soter* vester Episcopus, & hactenus custodivisti diligenter, & valde suo propenso studio adauxit. Idque non modo opes in Sanctos reserendos delegatas benignè subministrando, verum etiam fratres ad ipsam adventantes, tanquam pater indulgens ac clemens in liberos beato ac pio sermone ad virtutem cohortando. Hæc *Dionysius*. Testatur porro *Eusebius* hanc consuetudinem (de qua *Dionysius*) Eccle-

Seminarium pro Orientalibus institutum.

Christianis inopia & tyrannide oppressis à SS. Pontificis succurrendum. *Dionysius Corinthi Episcopus.*

Eusebius

Ecclesie Romanæ suo adhuc tempore maximè servatam. Hinc Paulus Diaconus scribit à Symmacho Papa abundè missum, unde se alere possent: Episcopi Africani, qui suis ejecti sedibus, in Sardinia exulabant. Lique ex *Epistola Gregorij Magni*, quantum Pontifici Romano semper curæ fuerit in singulis totius orbis regionibus egentes Catholicos sublevare & bene iis facere. Ob id Romæ videmus esse cunctis nationibus, vel remotissimis, hospitales ædes cum suis redditibus, excitas ab antiquis temporibus, ita ut neque Chaldeis (sua domus, neque Indis, & Æthiopicis desit: tot. ve) ò ac tantos sumptus à Pontificibus Romanis factos, ac fieri indies ad inopiam sublevandam egentium.

Et cum longè sit certissimum Orientales nationes in summa penuria spiritalium instructio- num versari, rationi quam maximè consentaneum est, ac officio hujus sanctæ Sedis incumbit, data occasione quam certissimè operarios, qui non querant quæ sua sunt, sed quæ JESU Christi, ad eas expedire. Cavendum tamen sedulo est, propter exploratores oculos, ne per Romam divulgetur rumorque spargatur, tales à Summo Pontifice, tanquam Reformatores, aut aliorum negotiorum expediendorum causa missos esse, sed secretò tanquam aliud acturi vadant.

Quinam Deinde omnium sibi gratiam concilians, sint operarii etiam propenso in Orientales animo, non scrupuloli, non ignari, nimiumve zelosi: in hoc enim modo in Orientè mittendi & quo modo in Orientè mittendi

Deinde omnium sibi gratiam concilians, sint etiam propenso in Orientales animo, non scrupuloli, non ignari, nimiumve zelosi: in hoc enim modo in Orientè mittendi & quo modo in Orientè mittendi

Deinde omnium sibi gratiam concilians, sint etiam propenso in Orientales animo, non scrupuloli, non ignari, nimiumve zelosi: in hoc enim modo in Orientè mittendi & quo modo in Orientè mittendi

Deinde omnium sibi gratiam concilians, sint etiam propenso in Orientales animo, non scrupuloli, non ignari, nimiumve zelosi: in hoc enim modo in Orientè mittendi & quo modo in Orientè mittendi

Deinde omnium sibi gratiam concilians, sint etiam propenso in Orientales animo, non scrupuloli, non ignari, nimiumve zelosi: in hoc enim modo in Orientè mittendi & quo modo in Orientè mittendi

Deinde omnium sibi gratiam concilians, sint etiam propenso in Orientales animo, non scrupuloli, non ignari, nimiumve zelosi: in hoc enim modo in Orientè mittendi & quo modo in Orientè mittendi

vientes reperirentur, quod non ita novum, vel ab usu alienum videbitur, si *Martinum V.* in memoriam revocemus, qui totius orbis literatissimorum ac præstantium viro- rum nomina penes se inscriptis asservabat.

Omnibus ad hanc functionem idoneis repetitis, locus Romæ in propriis eorum Monasteriis assignandus esset, ut ibidem in rebus ad similem missionem necessariis instruerentur, docerentur, ac penitus perfecti redderentur: & quidem, ut alacrius se huic operi accingant, ferventi zelo succedendi & inflammandi sunt, atque alii etiam spe quadam animandi, tanquam si foret probatio quædam ad majora.

Præterea non minima difficultas est, & quæ Schismaticos Orientales forsitan magis in Schismate detinet, quod Dioscorum alioque Schismaticos antesignanos, quos Ecclesia Catholica hæreticos cenet, ipsi ut viros sanctissimos colant, & tam in Missæ Sacrificio, quam aliis communibus precibus, solemniter invocent: sicut & apud Moscovitas, etiam contingit, qui, asserente Antonio Possævino in *sua Moscovia*, licet res planè fabulosa sit, corpora quorundam, qui Schismatici fuerunt, integra sese habere gloriantur, per quos miracula frequentè edi, cæcis visum restituit, ægros sanari constantè affirmant. Ut plurimi periculi res esse videantur, si quis illorum corporum elevet præconceptam animis sanctitatem, aut quasi dubius querat, num ii verè Sancti, Martyresve fuerint? Inter alios autem numerantur Cleba, & Boris, Petrus Metropolita, Alexius, quorum corpora extare aiunt Moscovitæ. Hæc Possævino. Unde hodie Jacobitæ alique Orientalium nationes, ut legati à *Greg. XIII.* missi, experti asserunt, facillimè summi Pontificis Primatum agnoscebant, unius naturæ in Christo errorem, aliosque similes non sine animi promptitudine confitebantur: ac cum ventum fuisset, ut Dioscorum abjurarent, ita egredè rulerunt, ut ob id potissimum legati re infecta reverterentur.

Non minorem Orientales, sicut & Græci omnes habent difficultatem in recipiendo Calendario Romano emendato, cujus emendationem renuunt admittere: quare oportet, ut operarii, qui mittendi sunt hujus emendationis causas rationeque cognoscant, ut qui erudiendi sunt, capaces sanctæ novitatis fiant. De qua re videndi sunt Antonius Possævino in *Refutatione adversus Davidem Chytraum*, & Christophorus Clavius, qui librum hac de re absolutissimum edidit Romæ. Quod si non facile se Romano Kalend. accommodaverint, ferendi sunt, dum in aliis substantiam Catholicæ fidei amplectantur.

Juvandi sunt, & urgendi Orientales ferè eisdem argumentis, quibus Græci ipsi, desumptis à supplicis à DEO Optimo Maximo illis, postquam à Romana Ecclesia detestère influctis. Si enim respiciamus Ægyptum, cæterasque Asiæ Provincias, agitur annus fere millesimus, ex quo illæ à nobis discesserunt, hæreticis Nestorio, Eutyche, Dioscoro, ac præcipuè Monophysitis Ecclesiam perturbantibus, (ut cætera omittam) vix aliquis ex illis profertur poterit, qui fuerit excellenti præditus doctrina: corruerunt enim in summa tam liberalium artium, quam Theologiæ, ac celestium disciplinarum fundamenta, ac ipsi in turpissimam prolapsi sunt ignorantiam.

Deinde operarii maximo studio curabunt, ut ex Christianis tam Græcis quam Jacobitis, Armenis, Nestorianis, Coptis, aliisque nonnullis, qui præstantiori pollent ingenio Romam mit-

tantur,

tantur, linguarum, literarum, aliarumque scientiarum ediscenda gratia: quos Romæ benignissime recipiendos admonebunt, Græcos in Collegio Græco & alios in Collegio nationum ultramarinarum, ac ibi amicè tractandos, & educandos: & quod amplius est, cum conversatione rituum ipsorum, ut nimirum postquam bene instructi fuerint, & eruditi ad utilitatem, ac emolumentum earundem nationum, in suam singuli patriam revertantur. Illud autem maximè advertendum, ut sint bonæ indolis adolescentes, bonisque moribus imbuti, apti, dociles, acque ingenii perspicaces, quique principia quædam linguarum habeant, & ætatis sint convenientis, Græci videlicet à duodecimo anno ætatis usque decimum quintum, vel decimum sextum ad summum: aliarum vero nationum à duodecimo, usque ad decimum octavum annum aut vigesimum, qui cum transmittendi fuerint, securè & mercatorio more diligentè cura navibus committantur.

Curabunt deinde libros aliquos Græco, Arabico, Chaldæo vel aliis illarum nationum linguis conscriptos secum portare, professiones etiam sanctæ fidei, non solum Latino idiomate, sed in lingua Græca, Arabica, Chaldæa: doctrinam quoque Christianam, lingua Illyrica & characteræ Italico: quæ & alia similia opera Romæ typis excusa facilè invenientur.

C A P V T II.

Instructiones aliæ pro juvandis Orientalibus.

Guardianus, una cum Religiosis Familiæ Franciscanæ Hierosolymis degentibus, citra dubium plura præstare posse, quæ ad summam DEI gloriam, haud exiguum sanctæ Romanæ Ecclesiæ obsequium atque omnium propè Orientalium spirituale profectum, & animarum salutem non modicum conducerent.

Cum in Dominico Sepulchro immorentur Religiosi septem diversarum nationum Schismatis labe infecti, ut sunt, Græci Georgiani, Abyssini, Armeni, Jacobitæ, Copti, Soriani, Maronitæ: operæ pretium erit, hos in primis omni studio & industria ad veram sanctæ Ecclesiæ unionem reducere, quibus post veluti apertissimis instrumentis, eorundem pariter nationes in viam rectam dirigantur.

Sicuti omnes isti Religiosi, vitæ auctoritate eludent, idcirco Religiosi Latini, eosdem probatoris ac sanctioris vitæ exemplo præcellere contendunt: quo majoris faciant sanctam Romanam Ecclesiam, cujus hi partes agunt, ut similiter alios sincero vivendi modo ad vitæ melioris frugem, & avitæ Religionis normam pertrahant: præbunt autem illos, tum in virtutibus, tum vel maximè in servitio, & cultu divino.

Denique ut facilius animi eorum conciliantur, operæ pretium erit, quam optimè erga illos affici, cum omni honoris respectu, & obsequiorum prompta exhibitione: ut congerant carbones ignis super capita eorum.

Majoris ergo profectus gratia, Religiosi discretione, prudentia, & humanitate cæteris præstantiores, faciliusque ingenii feligendi, quibus Guardianus, cum aliarum nationum Religiosis, communicationem persuadeat ea ratione, ut cuius nationi unus pluresque deputentur.

Modus vero agendi cum ipsis erit ejusmodi: ut nimirum captata eorundem benevolentia, etiam ritibus ipsorum præposteris non nihil conniveatur, bona autem illorum opera hand mediocri estimatione censeantur, D. Pauli Apostoli instar ad Corinthios scribentis. Accedet insuper omnis diligentia, qua & eorum opiniones advertantur & terenti temporalium, spiritualiumve status iis nationibus proprius cautè eliciatur, & conditiones tum naturales, tum morales perdiscantur, atque, ut verbo absolvam, ut præcipuo studio cujusvis nationis status & mores plenè, quo ad fieri licebit, comprehendantur. Quæ, ut rectius ac majori cum fructu præagantur, necessarium erit, quemque Religiosorum in id opus incumbentium, sedula lectione Auctores de natione scribentes, quam quilibet ad sententiam faniorem perducere molitur, ante evolvisse, verum ante singula, ipsimet errores errorumque fundamenta, integræque historia: penitus inspiciende, sine quibus vix, aut ne vix quidem ullus poterit expectari profectus.

Ostendendum etiam, Ecclesiam Romanam probare ac indulgere, ut quævis Ecclesiæ propriis adhaereat ritibus ac caeremoniis, quippe cum Schismatici propriorum rituum tenacissimi sint. Ne ipsos eorum perdendorum ingruens aliqua suspicio ab Ecclesiæ Romana alienet & avertat, oportet unè laborandum, ut se in propriis caeremoniis infectandis conservandos esse persuadeantur.

Exemplis deinde ac historiis antiquis primitivæ Ecclesiæ, sanctorumque Patrum præteritorum temporum, iis aperienda auctoritas, ac summi Pontificis in præsentiarum usque continuata potestas explananda: quodque calamitates universæ, Tyrannorum furor, ac quævis persecutorum procellæ in Ecclesiæ Catholicam insurgentes Pontificum obedientia suppressæ hæcenus semper evanuerint.

In emendandis vero ipsorum erroribus, cum leniter, tum modè se procedendum, ne scilicet apertè nimis convincantur, vel acerbius urgeantur, sed suavi reprehensioni, rationes & auctoritates addantur subinde, ut sic facilius eorum mentes ac responsiones percipiantur. Quare opus esse duxerim, antiquiorum SS. Patrum & Doctorum prænosse nomina, nempe qui in cujusvis nationis majorem estimationem cadunt, ut doctrinarum eorundem habita noverit, inde argumenta sumantur, lenius tamen, omni disputationis acerbitate seclusa: nationes enim istæ, & præsertim Religiosi suorum rituum, & sectarum tenacissimi, ac in erroribus pertinaces, salutaris studiosos, præstigias sibi imponere velle falso augurantur. Ulterius etiam, de pluribus simul erroribus non sunt coarguendi, sed de uno, deinde altero, iisque evidentioribus & nullatenus tolerandis: plura namque, quantumvis nihil decoris aut venustatis habeant, apud eos tamen ferenda erunt.

Maronitæ sanctæ Romanæ Ecclesiæ unitis congratulandum, & in fide sanctæ Romanæ Ecclesiæ confirmandi. Verum cum creditu sit facile, complures eorum antiquis erroribus adhuc nuntium non remisisse, opera ponenda, quò iidem rejectis Catholicæ veritatis reddantur capaces.

Georgiani quoque, & his ad resipiscentiam procliviores Armeni summa cura, familiari tamen tractu, ad Ecclesiæ Romanæ unionem invitandi.

Æthiopes autem & Abyssini, ad Catholicorum

Modus agendi cum Schismaticis.

Maronitæ.

Georgiani. Armeni. Æthiopes. Abyssini.

rum ritus, summiq[ue] Pontificis recognitionem, velut capitis sui, suapte sponte magnopere aspirantes; propter Nicæni tamen Concilii dispositionem dubii, quo cautum fuit in Ecclesiæ Patriarchalis distributione, Æthiopiæ Alexandrinæ subdi Ecclesiæ, à cuius Patriarcha, *Abunam* quendam sic nuncupatum, Schismatis semper labe infectum, assignatum sibi agnoscerent Patriarcham: diligentissimè, & haud vulgari prudentia erunt dilucidandi, ostendendumque, duos haberi Alexandriæ Patriarchas, Græcum alterum, alterum Coptum, eodemque fundamento Schismatis, quo Græcum Patriarcham rejiciunt, simili inidem errore Coptum inquinatum, nusquam ut Patriarcham debere circumplecti. Insuper cum uterque, & Græcus & Coptus, Turcarum dominio subsit, idcirco summus Pontifex eos hucusque ab erroribus quibus contaminantur pro libitu vendicare nequivit. Accedit, quòd cum ob Schisma falso Patriarcharum nomine insigniti sint, Ecclesia Romana semper Alexandrinæ de vero, Catholico insignique eruditione exculto Patriarcha providet, quem, ubi Nicæni Concilii decreta ritè sequuntur, pro vero Patriarcha Alexandrino, Romæ ob Alexandriam à Turcis interceptam residente, & ob Alexandrinum ibidem Patriarcham Schismate notatum, recipere tenentur.

Ultimò tandem, quicquid in dictis nationibus, Catholice fidei dilationis, & incrementi accesserit, totum plenè & sincerè, sanctæ Apostolicæ Sedi transferatur, quo, quid ulterius factò opus fuerit, maturè decernere & statuere valeat.

CAPUT III.

De quibus præcipuè tam in fide, quàm in moribus, interrogandi & instruendi videantur Christiani Orientales, qui volunt profiteri sanctam Fidem Catholicam, seu redire ad unitatem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & detestari ac abjurare errores & hæreses, plus minùsve pro prudentia Theologi interrogantis.

DE DEO & ejus unitate.

De Trinitate personarum.

An in personis deum majoritas aliqua vel æqualitas.

De Patris paternitate, de Filii filiatione, & Spiritus sancti processione, seu spiratione.

An Filius sit cœternus, cœessentialis, & per omnia cœqualis Patri?

De Spiritu sancto, An sit cœternus, cœqualis & cœessentialis Patri & Filio?

De Spiritu sancto, A quo procedat, an à Patre tantum, vel à Patre & Filio, an ab uno vel pluribus principiis?

Quæ persona fuerit incarnata?

De Christi incarnatione.

De ejus naturis, an una, an plures.

Item de voluntatibus & operationibus Christi, an una, an plures?

Quid sentiat de illa natura, quam dicunt aliqui Orientales resultare ex duabus, & sic de una voluntate & operatione?

Thom. à Iesu Opr. Tom. I.

De libris Canonice sacre Scripturæ, qui, & quot?

De sacris Generalibus Conciliis, & quid unumquodque eorum damnavit?

De Concilio Ephesino, & Chalcedonensi, quid sentiat?

Quid item de S. Leone Papa primo?

An B. Virgo MARIA Mater Domini nostri JESU Christi, dicenda sit DEI genitrix, seu Mater DEI?

De Hymno Trifoglio, quomodo dicatur; An in fine ei addatur: Qui crucifixus est pro nobis miserere nobis?

Quid sentiat de Nestorio olim Constantinopolitano Episcopo?

Quid de Dioscoro olim Episcopo Alexandrino, & Euryche olim Presbytero Constantinopolitano, & Severo olim Episcopo Antiocheno?

Quid item de Cyro olim Alexandrino, & de Sergio Pyrrho, Petro, & Paulo olim Constantinopolitanis: & Macario olim Antiocheno Episcopo, & aliis similibus hæresiarchis & hæreticis, in Sacris Ephesina prima, & Chalcedonensi quinta & sexta Synodis & in Concilio Romano sub S. Martino Papa primo, & aliis generalibus Conciliis damnatis: quos in interrogans non vocet, aut dicat tales esse, ne pudorem incutiat interrogatis, aut eos retrahat à veritatis confessione.

De aliis Oecumenicis & generalibus Conciliis auctoritate sanctæ Romanæ Ecclesiæ confirmatis, & præcipue de Florentino.

De Sacramentis & eorum numero.

Quid unumquodque eorum contineat?

De effectu, de materia, de forma, ministro, & intentione eorum tradentis, & suscipientis.

Specialiter verò de Baptismo parvulorum, & quot dies nati baptizentur?

De Sacramento Confirmationis, & quæ sit materia, & quomodo consecratur, & à quo & quando renovetur Chrisma, & an quotannis?

De Ministro, an solus Episcopus?

De forma.

De Sacramento Ordinis, quot Ordines habeantur, qui item sacri?

De tempore & modo ordinandi.

De ætate ordinandorum.

In Missa quæ sint verba Consecrationis Corporis & Sanguinis Christi?

An apud suos in azymo vel fermentato panis offeratur?

An cum vino misceatur aqua?

Quid sentiat de offerentibus in azymis?

De Communione Clericorum, aut Presbyterorum non celebrantium, & populi, & an sub utraque specie?

De forma cujuslibet Ordinis.

De Simonia, præcipuè de illis, qui pecuniis aut conventionibus, aut alio humano studio, & favore ordinantur in Diaconos, Presbyteros, eliguntur aut confirmantur in Episcopos, Archiepiscopos & Patriarchas respectivè.

Quam auctoritatem accipiant in Ecclesiis ad quas ordinantur à Tyranno Turcarum, vel Persarum, aut alio Principe infideli?

De Matrimonio, an apud eos sit Sacramentum?

Cujus ætatis esse debeant, qui aliud contrahunt, ac quibus ritibus, vel ceremoniis.

An inter consanguineos & affines, vel quoto gradu?

An admittant repudium, vel divortium?

An vivente prima uxore aliquo casu aliam ducere

- apud eos liceat, & contra vivente primo marito alteri copulari?
- An altero conjugum in captivitate vel servitute detento, alteri nuptiis aliis jungi liceat?
- De peccato Originali, quid credat, aut sentiat, & an animæ creentur à Deo?
- An quis salvati possit extra fidem mediatoris DEI & hominis Christi JESU, & quid de iis, qui sunt modò in lege naturæ?
- De peccatis mortalibus.
- De peccatis voluntatis, quæ non transeunt in actum exteriorem, an sint mortalia?
- De Sacramento Pœnitentiæ.
- De peccatorum Confessione Sacramentali, & quoties fiat?
- Quæ peccata sint confitenda?
- Quæ pœnitentiæ vel satisfactiões apud suos imponantur?
- De absolutione à peccatis, & ejus forma.
- De Indolgentiis.
- De Sacramento extremæ Unctionis, seu Unctionis infirmorum, an apud eos habeatur?
- De materia, forma, & usû.
- An sint faciendâ suffragia pro defunctis, & quæ?
- An animæ decedentium ex hac vita indigeant purgatione aliqua, & quorum?
- De Purgatorio, & loco purgationis animarum hujusmodi.
- An modò animæ Sanctorum & justorum fruuntur beatitudine, & animæ malorum puniantur in inferno, an vero expectetur resurrectio corporum, & Judicium universale?
- De invocatione B. Genitricis MARIÆ, & Sanctorum.
- De cultu sanctarum Imaginum Domini nostri JESU Christi, B. MARIÆ Deiparæ, & Sanctorum.
- De lege veteri, ejusque Cæremoniis, an cessaverint, quæ & quando?
- De festivitatibus, quas habent, & illarum tempore?
- De Jejuniiis, quæ observant, & illorum tempore.

CAPUT IV.

Brevis orthodoxæ Fidei professio, quæ ex præscripto Sedis Apostolicæ ab Orientalibus, ad sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ unitatem venientibus faciendâ præponitur.

Hæc formulam professionis fidei adducit. *Baron. 6. Tom. in fine.*

COrde credo, & ore confiteor, quod unus est DEVS, verus, omnipotens, incommutabilis, incomprehensibilis, ineffabilis, & æternus Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, unus in essentia, trinus in personis, Pater ingenuitus, Filius à solo Patre genitus, Spiritus sanctus à Patre Filioque æternaliter procedens, non sicut à duobus principiis, aut duabus spirationibus, sed ab utroque tanquam ab uno principio & unica spiratione. Pater non est Filius, aut Spiritus sanctus; Filius non est Pater, aut Spiritus sanctus; Spiritus sanctus non est Pater, aut Filius, sed Pater tantum Pater est, Filius tan-

tum Filius est, & Spiritus sanctus tantum Spiritus sanctus est. Nullus alium aut præcedit æternitate, aut excedit magnitudine, aut superat potestate, sed absque initio semper est, & sine fine. Pater est generans, Filius nascens, Spiritus sanctus procedens; consubstantiales, coæquales, coomnipotentes, & coæterni. Hæ tres personæ sunt unus DEVS non tres Dii, una essentia, una substantia, una immensitas, unum principium, unus Creator visibilium omnium, & invisibilium, corporalium, & spiritualium, qui quando voluit universas condidit creaturas sua bonitate, quas & valde bonas voluit. Et ideo reprobo, & anathematizo omnes hæreses, & hæreticos sentientes & docentes contraria.

Firmiter etiam credo, & profiteor, quod unigenitus Dei Filius Patri consubstantialis semper cum Patre, & Spiritu sancto existens in plenitudine temporis, quam divinæ misericordiæ consilium inscrutabile disposuit, ut nos à peccato Adæ, ac ceterarum culparum nostrarum sordibus mundaret, & à morte, & inferno liberaret, incarnatus est de Spiritu sancto, in immaculato utero beatissimæ MARIÆ semper Virginis, veram, & integram hominis naturam assumpsit, corpus videlicet, & animam rationalem, in unitate personæ divinæ, tanta unitate, ut unus & idem Christus sit Deus, & homo, Dei Filius, & hominis filius: ita quod una natura non confunditur cum altera, nec una transit in alteram, nec una miscetur alteri, nec altera evanescit, sed in persona omnino una, sunt duæ perfectæ naturæ, divina scilicet & humana, salvæ earundem naturarum proprietatibus, duæ voluntates, duæ operationes, ita ut Christus sit tantum unus. Et sicut formam servi Dei forma non ademit, ita formam Dei servi forma non minuit. Qui enim verus Deus est, idem verus est homo: Deus per id quod in principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: Homo per id quod Verbum caro factum est, & habitavit in nobis: Deus per id, quod de quinque panibus quinque millia hominum faciavit, quod Samaritanæ aquam salientem in vitam æternam promisit, quod Lazarum quadriduanum à mortuis resuscitavit, Homo per id quod & surripuit, sitivit, fatigatus est, & in ligno Crucis clavis affixus est: unus, & idem secundum divinitatem, & qualis æterno Patri, immortalis, impassibilis, secundum verò humanitatem minor Patre, mortalis, & passibilis.

Insuper firmiter credo, & prædico eundem Dei Filium incarnatum, verè natum

natum esse ex MARIA semper Virgine, & ideo ipsam virginem fateor veram Dei Matrem, atque genitricem: item verè passum, verè mortuum, & sepultum, verè cum anima descendisse ad inferos ad liberandas animas sanctorum Patrum, quæ in limbo detinebantur, alligato insatiabili homicida, subinde ex mortuis verè resurrexisse, & per quadraginta dies Apostolos docuisse de regno Dei, moxque ad cælos ascendisse, sedereque ad dexteram Patris, & venturum esse in fine seculorum ad iudicandos vivos & mortuos.

Credo & profiteor nullum unquam hominem ex semine Adæ conceptum, & natum fuisse salvatum, aut fore salvandum, nisi per fidem mediatoris Dei & hominum Domini nostri JESU Christi, in sanguine, & morte ipsius, quæ nos reconciliavit æterno Patri, & delavit chirographum iniquitatum nostrarum æterna redemptione inventa.

Item firmiter credo legalia omnia veteris Testamenti, seu Mosaicæ legis, quia Christum figurabant, licet divino cultui illa ætate congruerent, ipso adveniente cessasse, & jam promulgato Evangelio servari non posse sine interitu salutis æternæ. Omnes igitur post illud tempus circumcisionis, Sabbathi, ciborum ea lege prohibitorum, reliquorumque legalium observatores alienos à fide denuncio, & salutis æternæ non posse esse participes, nisi aliquando ab his erroribus respiciant: ab his enim omnibus liberavit nos Christus, & septem novæ legis Sacramenta instituit, quæ veneror, credo, & profiteor, unum Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Ordinem, Matrimonium & extremam Unctionem, quæ omnia ea dignè fumentibus virtute Passionis ejusdem D.N. JESU Christi gratiam conferunt, ista septem Sacramenta perficiuntur tribus, verbis videlicet & rebus, ac ministro; verbis ut forma; rebus, ut materia; ministro, qui facere intendat, quod facit Ecclesia.

Recipio insuper quicquid de iisdem Sacramentis sancta, & Catholica Ecclesia Romana docet, & prædicat.

Credo, quod si verè pœnitentes in Dei charitate deceaserint, antequam dignis pœnitentiæ fructibus de commissorum, & oratorum pœnis satisfecerint, coram divina justitia eorum animas pœnis Purgatorii post mortem purgari, utque à pœnis hujusmodi releventur, prodesse eis Fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificium, orationes, & elemosynas, ac alia pietatis officia, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus fieri consueverunt, secundum

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Ecclesiæ instituta. Illorumque animas, qui post Baptismum susceptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam quæ post perpetrati peccati maculam (ut dictum est) purgatae sunt, in cælum mox recipi, & intueri clarè ipsum DEVM trinum, & unum sicuti est, pro meritorum tamen diversitate, alium alio perfectius: illorum verò animas, qui in actuali mortal: peccato, vel solo originali decedunt, mox in infernum descendere, pœnis tamen disparibus perpetuò puniendas.

Firmiter etiam teneo, & credo symbolum fidei à trecentis decem & octo Patribus in Concilio Nicæno, & à centum & quinquaginta in Concilio Constantinopolitano traditum, ac semper in Ecclesia usque modo inviolatè custoditum, videlicet:

Credo in unum DEVM Patrem omnipotentem, factorem cæli & terræ, visibilium omnium & invisibilium, & in unum Dominum IESVM Christum Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula. DEVM de DEO, lumen de lumine, DEVM verum de DEO vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex MARIA Virgine, & homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum Scripturas, & ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris, & iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos; cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit, qui cum Patre & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas; & unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Confiteor, teneo, & prædico unum eundemque DEVM veteris & novi Testamenti, hoc est legis & Prophetarum, atque Evangelii Auctorem esse, quoniam eodem Spiritu sancto inspirante

utriusque Testamenti Sancti locuti sunt. Itaque suscipio omnes libros Canonicos, quos suscipit sacrosancta Romana, & Catholica Ecclesia. Sunt verò inscripti: Testamenti veteris, quinque Moysis, id est, *Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium*; deinde *Iosue, Iudicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdra 1. & 2. qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Esther, Iob, Psalterium Davidicum 150. Psalmorum, Parabole, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Tropheta minores, id est, Oseas, Joel, Amos, Abdias, Ionas, Micheas, Naum, Abacuc, Sophonias, Aggeus, Zacharias, Malachias, duo Machabeorum 1. & 2. Testamenti novi, quatuor Evangelia secundum *Matthæum, Marcum, Lucam, & Ioannem*; *Actus Apostolorum*, à Luca Evangelista conscripti, quatuordecim *Epistola Pauli ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philipenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebraeos. Petri Apostoli duæ, Iohannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli una, Iudæ Apostoli una, & Apocalypsis Iohannis Apostoli.**

Item amplector, suscipio, & approbo sacrosanctam Synodum Nicenam primam, trecentorum decem, & octo Patrum, & profiteor & sequor quicquid illa decrevit, & reprobo, & damno quicquid illa damnavit; & maximè impiam hæresim Arianorum, cum ipso auctore Ario, qui affirmare ausus est Filium DEI non esse ab æterno ab ipsa Patris substantia genitum, sed ex tempore, atque ex nihilo procreatum.

Item amplector, suscipio, & approbo sanctam Synodum Constantinopolitanam primam, centum & quinquaginta Patrum, & credo quicquid illa decrevit, & reprobo quicquid illa reprobavit; & maximè impiam hæresim Macedonii cum ipso auctore, qui affirmare ausus est, Spiritum sanctum non esse Patri & Filio coæternum, & consubstantialem, atque ideo nec esse DEVM, sed creaturam.

Item amplector, suscipio & approbo sacram Synodum Ephesinam primam, ducentorum Patrum, & credo quicquid illa decrevit, & reprobo quicquid illa reprobavit; & maximè impiam hæresim Nestorianorum cum suo auctore Nestorio, qui duas personas in Christo constituens assererat non esse à Verbo DEI carnem assumptam in unitate personæ; sed per solam inhabitationem instar templi sanctificatam, & Christum non esse dicendum DEVM incarnatum,

sed hominem Deiferum, nec beatam MARIAM ejus genitricem dicendam esse Deiparam sed Christiparam.

Item amplector, suscipio, & approbo sanctam Synodum Chalcedonensem sexcentorum triginta Patrum, quartam in ordine universalium Synodorum, & credo ac sequor quicquid illa decrevit, & reprobo ac damno quicquid illa reprobavit; & maximè impiam hæresim Eutycheris, & Dioscori Alexandrini, cum ipsis auctoribus, qui affirmare ausi sunt, non esse in Christo post unionem Verbi cum carne duas integras, perfectas, inconfusas, & impermixtas naturas, cum unitate hypostasis sive personæ, & reprobo secundam Synodum Ephesinam, immo potius latrocinium, quod factione ejusdem Dioscori, occiso beato Flaviano, Episcopo Constantinopolitano, legatis summi Romani Pontificis fugatis, & Episcopis exteris terrore armorum ad assentiendum compulsi, Eutychanam hæresim impiè confirmavit.

Item amplector, suscipio, & approbo Synodum Constantinopolitanam secundam, centum sexaginta quinque Patrum, quintam in ordine universalium Synodorum, & credo quicquid illa decrevit, & reprobo, quicquid illa reprobavit; & maximè impiam hæresim Petri, Antimi, Severi, & aliorum, qui existimantes ipsam divinam naturam trium personarum divinarum pro nobis crucifixam, Trisagio verba, *Qui crucifixus est pro nobis, addebant.*

Item amplector, suscipio, & approbo Synodum Constantinopolitanam tertiam, ducentorum octoginta novem Patrum, sextam in eodem ordine, & credo quicquid illa decrevit, & reprobo quicquid illa reprobavit; & maximè impiam hæresim Sergii, Pyrrhi, Pauli, Petri, Cyri, Macarii, ac Theodori, qui unam tantum in Christo voluntatem, & operationem statuentes, unam quoque dumtaxat naturam, cum Eutychanis asserere conabantur.

Item amplector, suscipio, & approbo Synodum Nicenam secundam, trecentorum quinquaginta Patrum, septimam in eodem ordine, & credo quicquid illa decrevit, & reprobo, quicquid illa reprobavit; & maximè impiam hæresim Iconoclastarum, qui venerandas Christi & Sanctorum imagines, tanquam si idola gentium essent, è templis auferendas, & flammis absumendas esse dicebant.

Item amplector, suscipio, & approbo sanctam Synodum Florentinam amplius quàm centum & quadraginta Patrum, & credo quicquid illa decrevit de
procel-

CAPUT V.

processione Spiritus sancti, à Patre, & Filio, de consecratione panis azymi, vel fermentati, de Purgatorio, de beatitudine animarum, de primatu summi Romani Pontificis, nec non de Sacramentis, & libris Canonicis, & reprobo, ac damno quicquid illa reprobavit, & damnavit.

Præterea amplector, suscipio & approbo quæcunque alia Concilia, quæ recipit, & approbat sacrosancta Catholica & Apostolica Romana Ecclesia, & maxime sanctam Oecumenicam generalem Synodum Tridentinam, novissime celebratam, ac damno & reprobo omneshæreses, & auctores earundem, quos & quas reprobat, & damnat dicta sancta Catholica & Apostolica Romana Ecclesia, nec non quicquid illa tenet, & docet cum omni devotione, & reverentia suscipio & amplector. Illos quoque Doctores, & Sanctos Patres, quos eadem Romana Ecclesia approbat, reverenter suscipio. Teneo, & confiteor sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Romanum Pontificem successorem esse beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesie esse caput, & omnium Christianorum Patrem, ac Doctorem existere, & ipsi in beato Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam à D. N. JESU Christo plenam potestatem traditam esse: Cujus Ecclesie unitatem tanti facienda esse affirmo, ut nullos extra eandem Ecclesiam Catholicam existentes æternæ vitæ participes fieri posse confitear.

Inter promitto, me tanquam obedientiæ filium ordinationibus, præceptis, censuris, ac jussionibus sanctissimi Domini nostri N. divina providentia Papæ & successorum suorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium, & Sedi Apostolicæ semper, & fideliter obtemperaturum.

Hanc veram, Catholicam fidem, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & inviolatam usque ad extremum vitæ spiritum, constantissimè, DEO adjuvante, retinere ac confiteri spondeo, voveo ac juro. Sic me DEVS adjuvet, & hæc sancta DEI Evangelia. Ego N. &c.

Interrogationes aliquot factæ suæ Sanctitati à Reverendissimo Patriarcha Maronitarum super fide, & ritibus Catholicis; manifestandæ in Synodo celebranda circa festum Paschatis Anno 1578,

De Baptismo. §. 1.

Quantum ad Sacramentum Baptismatis. Primo, nos benedicimus & consecramus aquam, quoties volumus baptizare, non autem consecramus in Sabbato Sancto secundum ritum Ecclesie Romanæ. Secundo, Non simul baptizamus masculos & feminas, credentes hoc pacto affinitatem contrahi. Tertio, Ordo etiam Baptismatis nostri diversus est ab Ecclesia Romana, quamquam forma sit eadem. Quarto, Item quia gens nationis nostræ habitat mixta Schismaticis, hinc quandoque fit, ut nostrorum filii ipsorum ritu baptizentur.

Responso.

Ad primum. Laudabile est benedici fontem baptismi in Sabbato Sancto, idque paulatim in Ecclesiam Maronitarum esse introducendum: quia, ut patet de Consecratione Dist. 4. antiquissimus fuit omnium Ecclesiarum usus ab Apostolis acceptus, in Paschate, & in Pentecoste conferte baptismum: in Paschate præcipuè, quia propriè (inquit Leo Papa Can. Propriè, eo tit.) in morte Crucifixi, & in resurrectione ex mortuis potentia baptismi novam creaturam condidit ex veteri, ut in renascentibus & mors Christi operetur & vitæ dicente Apostolo: An ignoratis, quia quicumque baptizati sumus in Christo JESU, in morte ipsius baptizati sumus: conspersi enim sumus cum illo per baptismum in mortem, ut quomodo surrexit Christus à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus. Hæc ille. Imo Siricius Papa (ibidem Can. Non ratione) temeritatis arguit Claracensem Episcopum, quod extra hæc duo tempora baptizaret. Qui mos licet modò non servetur, quod ea tempora adultis essent attributa, qui nunc rari veniunt ad baptismum, decet tamen retinere consuetudinem sub ipsam Pascham benedicendi fontem baptismi, & sine ullo scandalo videri ut id introduci posse apud Maronitas.

Ad secundum, Hujusmodi affinitas nulla est, cum veteres canones (30. 4. 3. can. Pyctæ, ium, & lib. 6. de cognitione spirituali,) non aliam agnoscant affinitatem ex baptismis, nisi paternitatem, compaternitatem, & fraternitatem, quæ sit inter regeneratum & liberatum regenerantis, tum susceptoris. Imò Tridentinum Concilium Sess. 24. c. 2. statuit ut inter susceptores, & baptizatum, & illius patrem & matrem: nec non inter baptizantem & baptizatum, baptizatique patrem & matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur.

Ad tertium, Cum Florenanum Concilium suas Græcis ceremonias reliquerit, possent & suæ permissi Maronitis in Baptismo: dummodo per viros doctos ab omni superstitionis, aut erroris specie expurgentur.

Ad quartum, Licet permittendum non sit, ut

Distinctio servetur forma, licet videatur diversa

in erroribus an-
notaris, dicitur
enim ibi
Baptizetur a-
gnus de
g'tege
Christi
in nomi-
ne Patris
& Filii &
Spiritus
sancti.
Amen.

Catholicorum filii à Schismaticis baptizentur, valer tamen eorum baptismus. (ut habetur de *Consecratione dist. 4. Can.* Si non sanctificatur *Can.* Romanos. *Can.* A quodam Judæo; & in *Concl.* Florentino in unione Armenorum,) si tamen debita forma & materia adhibita sint, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, dummodo non intendat baptizans profiteri, vel inducere suum errorem & hæresim, addendo formæ aliqua verba orthodoxæ fidei repugnantia. Quapropter servandum est, quod statuitur in Concilio Arelatenſi relato de *Consecratione dist. 4. Can.* de Arrianis, ut videlicet ab hæreticis baptizati interrogentur, qua forma fuerint baptizati: nam si constabit ritè baptizatos, nihil agendum est; si ritè, simpliciter baptizentur; si probabiliter dubitetur, sub conditione baptizentur.

De Chrismate. §. 2.

Quantum ad Sacramentum Confirmationis attinet. Primò, Quia chrisma nostrum hocce anno præſenti antiquo ritu consecravimus, offendetur populus noster, si ex propria mea auctoritate id ipsum igne absumerem; idem dico de chrismate, quod Divina favente gratia hocce die Jovis Sancto, secundum ritum Ecclesiæ Romanæ, & Pontificis sum consecraturus, quod servatum velim pro aliquo anno, eandem ob causam; insuper non ita facilè hic reperitur balsamum. In posterum chrismate sancto pueros ungemus circa annum ætatis eorundem octavum: scire etiam aucto, quid statuendum sit circa nostrates, antiquo nostro ritu chrismate inunctos, idque à Sacerdote, & tempore baptismi?

Responsio.

Servetur in consecratione Ecclesiæ Romanæ ritus, & quoad annuam combustionem, si id sine scandalo commode fieri possit.

Ad primum, Per hæc initia liberandi à chrisma annua combustionem, ob populorum offensionem, & inopiam balsami, modò moneantur ut pedetentim studeant hortari populos ad recipiendum hunc Ecclesiæ Romanæ ritum, de quo Fabianus Papa Martyr de *Consecr. dist. 3. Can. Litteris*; severè scribit Episcopis Orientalibus in hæc verba: *Litteris vestris invenimus quosdam religionis vestra Episcopos, à vestro nostroque Ordine distrepere, & non per singulos annos in cæna Domini chrisma consicere. Errant vero, qui talia excogitant, & mente vesana potius quam recta sentientes hoc facere audent. Sicut enim ipsius diei solemnitas per singulos annos est celebranda, ita ipsius chrisma sancti consecratio per singulos annos est agenda, & de anno in annum renovanda, & Fidelibus est tradenda: quia novum Sacramentum est, & per singulos annos in jam dicta die innovandum, & vetus in sanctis Ecclesiis est cremandum.*

Servetur consuetudo nec præſigenda est ætas, videlicet non ante usum rationis.

Ad secundum Concilium, Aurelianense (relatum de *Consecr. dist. 5. Can. Ut jejuni*.) sancite videtur, ne ante usum rationis pueri chrismentur: Sic enim ait, *ut jejuni ad confirmationem veniant, perfecta ætatis: ut moneantur confessionem facere prius, &c.* nec immeritò: hæc enim de causa, dum quis confirmatur, alapa creditur, ut admoneatur quemadmodum juxta verbum Evangelicum ante Reges & Præsides flagella pro fide æquanimitè ferre debeat, & mortem: pueri autem ante usum rationis tam ad pugnam quam ad hujusmodi cætemonias inepti sunt. Cæterum quoniam id solo Ecclesiæ usum tenetur, non malè sentit Dominicus Sotus in 2. *Sent. dist. 7. q. unica art. 8.* si aliquibus nationibus usus esset confirmare infantes.

retineri posse, cum id etiam statuit Ecclesiæ primitiva, ut ex Dionysii 2. *cap. Ecclesiastica hierar. bica* colligitur.

Ad idem secundum, Sacramentum à presbytero collatum irritum est, ut ait Eusebius Papa de *Consecr. dist. 5. Can. Manus*: id quod Innocentius primus *Epistola* ad Engobinum Episcopum *cap. 3.* docet, non solum consuetudine Ecclesiastica demonstrati, sed etiam actis Apostolicis, quæ asserunt Petrum, & Joannem esse missos, qui baptizatis traderent Spiritum sanctum. Tameiſi, ut Florentinum Concilium in unione Armenorum docet, possit presbyter ex Papæ dispositione confirmare, quod Ecclesiæ Calatitanæ concessit D. Gregorius *lib. 3. Regist. Epistola 26.* quam dispensationem Apostolicam, quia Hierosolymitanæ Ecclesiæ collatam esse non legimus, idcirco si qui à presbyteris chrismati vellet iterum ab Episcopo chrismati, possent chrismarizari: cæteris verò, qui sine scandalo ejus rei nequeunt admoneri, dissimulandum est, cum non sit Sacramentum necessarium salutis.

De Eucharistia. §. 3.

De sanctissimo verò Missæ Sacramento, Primo, Nos Missam celebramus in solo azymo, laici verò nostri sub utraque specie communicant. Secundo, neque pluries quam semel uno eodemque die, super eodem & uno altari celebramus. Tertio, idem apud nos mos obtinet, quod uno Sacerdote celebrante Missam, quotquot alii præſentes sunt Presbyteri, habitu tamen dicentium Missam carentes, neque etiam consecrantes, (communicantes tamen) omni onere atque obligatione tam pro vivis, quam defunctis, elemosynisque eam ob causam acceptis Missam celebrandi, absoluti, & satisfecisse censentur. Quarto, Diebus verò Jejunii circa vespertam, imò quandoque exacto die solemus Missam celebrare. Quinto, Communicantibus autem administratur particula de ipsamet hostia majori sub qua celebratur, etiam magnus foret communicantium numerus, sub hæc verbis Christi: *benedixit, fregit, deditque, &c.* Sexto, Timore infidelium non aservatur Sacramentum Eucharistiæ, neque ubi pro infirmis conservatur, lampas ulla accensa præpenditur.

Responsio.

Ad primum, Si volunt in azymis consecrare, non videntur prohibendi, laici verò à communione sub utraque specie pedetentim arcendi sunt, cum id tanti faciat Tridentina Synodus *Sess. 21.* Totus enim Christus sub una specie continetur, & in usu calicis magnum est periculum effusionis.

Ad secundum, Non peccatur sæpius una die in eodem altari celebrando, & tameiſi ea consuetudo mala non sit.

Ad tertium, Non satisfaciunt elemosynas pro Missa collatis, nisi qui sigillatim ritè celebrant, & consecrant: tameiſi dissimulandum non est, quod asserunt Paludanus in 4. *dist. 45. q. 2. D. Antoninus part. 1. tit. x. cap. 2. §. 4.* & Silv. Ver. *Missæ nu. 1. x.* videlicet Sacerdotem posse una Missa satisfacere multis, quibus Missam promisit ob acceptas diversas elemosynas, si ipsi id sciunt, vel scire tenentur, quia scienti & volenti non fit injuria. Hæc illi. Quæ sententia quia probabilis est, tolerari posset mos Sacerdotum Maronitarum, si in e-

Eusebius
Pontifex.
Innocent.
Pontifex.

Inter
dicit
mol
Soc
F
vide
chri
Soc
ca
y
a
ce
sole
mo
eius
con
fuit
1. 1
cap
me
tur
ul
Caj
jun
non
dicit
cano
A
si
Eva
A
1. 2
jub
C
ter
tue
ver
pui
qua
ho
mi
late
Qu
mi
ini
quo
no
po
Tome
A
inter
la. 10
me
colle
tala
Er
la. 10
na.
p
d
Sere
num
con
nido.

inter se conveniant, ut Missa, quae in communi dicitur, aut legitur à multis, applicetur iis qui elemosynas contulerunt, cum ipsis ea consuetudo Sacerdotum perspecta jam sit, ut probabile est.

Ad quartum, Huiusmodi mos mutandas non videtur, nam antiquus fuit in Ecclesia, cum Concilium Cabilonense relaxatum de Consecr. dist. 1. Can. Solent. præcipiat, in jejuniis quatuor temporum circa vespertinas horas, in Sabbato vero Sancto circa nocturnum Missarum solemniter celebrari. Id quod licet jam diu Latinis Ecclesia remiserit, nostræ consuetudinis imbecillitati, tamen ubi servari potest, non modò tollendum non videtur, sed collaudandum etiam, quo diutius protrahatur jejuniis hora comedendi, quam non nisi vespertinam olim fuisse tota Quadragesima, idem Concilium declarat: quæ consuetudo ad tempus usque D. Thomæ Aquinatis ferè perduravit, quia, ut ipse testatur 2. 2. q. 147. art. 7. suo tempore jejunabatur usque ad horam nonam, quæ, ut *ibidem* annotat Cajetan. est hora tertia post meridiem, ut nempe jejunantes Christo comparerentur usque ad horam nonam, qua expiravit. Quæ item hora, quia peractum est cruentum sacrificium, non indecorè in eandem horam deferretur incrementum.

D. Thom. Cajetan.

Et dummodo sit antiqua. Ad quintum, Non damnandus videtur is ritus, si non ex superstitione fiat, sed ex pio affectu in ea Evangelii verba, *Benedixit, fregit, deditque.* Ad sextum, Servetur quod in ipsorum Synodo 12. Constitutione decernitur, & quod necessitas jubet.

De Confessione. §. 4.

Quod ad Confessionem atinet. Primò, Ob raritatem Sacerdotum peritorum, singulis terris & oppidis, villisque proprio Pastori constituendo non sufficit eorum numerus; hinc ad diversa loca diversi Sacerdotes confessiones excepturi mittuntur, sicut ovilia Pastore privata quandoque remanere coguntur. Secundò, Et quia hæcenus auctoritatem à sancta Sede Apostolica mihi particulariter concessam ignoro, etiam me lateat quousque in alios eadem extendenda sit. Quapropter Sanctitas Vestra hæc in re mihi limites præscribere non dedigneur. Tertio, Insuper informatum me velim Brevis Sanctitatis Vestræ, quod & aliis ostendere possim, num antiquæ penitentiae observandæ sint, num verò arbitrariæ imponendæ.

Responsio.

Hortetur ut Ecclesie Romanæ consuetudo instituat & servetur. Ad primum, Propter magnam, ex propriorum Pastorum in suis Ecclesiis residentia, utilitatem, gravissimè in sacris Canonibus, & Tridentino Concilio commendatam, magnopere conandum esset, ut quo ad ejus fieri poterit, propriis Pastores singulis paræciis oppidive deputentur. Et per hæc intra summo Pontifici supplicandum esset, ut aliquos eò Sacramentorum idoneos ministros mitteret, qui & præsentem Ministrorum paucitatem sublevent, & alios subinde alerent ac docerent, qui sibi deinceps succederent.

Servetur eorum consuetudo. Ad secundum, Huic Patriarchæ concedenda videntur præcorum Patriarcharum privilegia, quæ habentur de privilegiis & excessibus privilegiorum Cap. Antiqua, cum expositione Doctorum: nec deneganda facultas absolvendi ab omnibus censuris & casibus propter molestiam transmarinæ navigationis evitandam: atque hæc concessio,

quò fuerit amplior, eò minus ipsis videbitur laboriosus & gravis, novus ad Ecclesiam Romanam reditus ac subiectio.

Ad tertium, Arbitrariæ penitentiae concedendæ videntur, commendandæ tamen antiquæ, & ad eas populus suaviter induendus, cum experiamur, rigidarum penarum relaxatio, ad quantam licentiam in peccando Christianum populum deduxerit: dummodo illorum antiquæ penitentiae recognoscantur: & si oportuerit, expurgentur.

Quod utriusque utantur prout necessitas postulat.

De Matrimonio. §. 5.

Quantum ad Matrimonium atinet. Primò, Gens nostræ nationis indaci non potest ad intelligendum, illicitam esse repudiationem uxorum etiam in adulterio repertarum; quas ita repudiatas rursus matrimonio associari posse existimant: quare, &c. Secundò, Qualiter cum utriusque sexus hominibus taliter repudiatis, postmodumque de novo matrimonio copulari, sit disponendum? Tertio, Et nam eorum proles legitima sit, & in Clerum admittenda nec ne? Quarto, Item credimus viros ad quartas nuptias, feminasque ad easdem non esse admittendos. Quintò, Idem num licitum sit Christianis cum Schismaticis matrimonium contrahere (quod pro dolor sæpe fit) aut non? Sextò, Scire etiam desidero, quousque mihi liceat circa matrimonium dispensare? Septimò, De impedimento publicæ honestatis non cognoscimus, quod tamen quandoque incurritur, desidero etiam cum talibus dispensari. Octavo, Credimus etiam illicitum esse patrem & filium cum matre & filia, duosve fratres cum duabus fororibus matrimonio posse copulari.

Responsio.

Ad primum, Constat divortio ob fornicationem habito, matrimonii vinculum non solvi, sed quia affirmat Patriarcha id suæ nationi incredibile videri, per commodum esset hanc Catholicam veritatem illis promulgare, certissimis Scripturarum Patrumque auctoritatibus & rationibus communitam.

Ad secundum, Quia prioris matrimonii vinculum adhuc durat, faciendum est, quod Apostolus præcipit 1. Cor. 7. *Præcipio non ego, sed Dominus, uxorem à viro non discedere; quod si discesserit manere in nuptiam, aut viro suo reconciliari.* Separandum itaque est secundum matrimonium, & redeundum ad primum, si ambo conjuges vivant: alioquin manere possunt cum iis, quibus jam juncti sunt; dummodo denuo spontè contrahant; petinde ac si nihil ante contraxissent.

1. Cor. 7.

Ad tertium, Liberi ex huiusmodi matrimoniis, quæ vera putabantur, cum non essent suscepti, ut in clerum recipi possint, auctoritate Apostolica legitimi declarentur. Cum legitimi filii in jure censeantur nati ex matrimonio, quod vel legitimum erat, vel legitimum putabatur, ut colligitur ex C. Cum inter, & ex C. Ex tenore, qui fil. sing legit.

Non videntur alia declaratione indigere.

Ad quartum, Hic usus est contra illud Hieronymi 3. 1. q. 1. Can. *Aperiant: Non damno, inquit, bigamos, imo nec trigamos, etsi dicit potest ob bigamos. Infra: Ego nunc voce proclamo liberam, non damnam in Ecclesia bigamiam, nec trigamiam, & ita licere quinto & sexto, & ultra, quomodo & secundo marito rellè nubere.* Hæc ille: & ratio in promptu

promptu est, quia ex nuptiis quotiescunque repetitis existunt & bonum proles, & remedium concupiscentiæ; Catholicè itaque non sentit, qui id licere negat.

Ad quintum, Non licet contrahere cum Schismaticis & hæreticis, cum id prohibeatur 28. q. 1. *Can. Cave*, ex D. Ambr. *Can. Non oportet*, ex *Conc. Agathensi*. Item Concilio Chalcedonensi *Can. 13*. Hoc tamen impedimentum non dirimit contractum: tenet enim Matrimonium ratione characteris baptismalis ex D. Thoma *quarto dist. 39. q. 1. art. 1. ad quintum*, & communi sententia Doctorum, quoad habitationem tamen separandi essent, si fidei periculum Catholicis immineret, *Cap. Quæsitiv. de divor.*

In utroque casu servetur antiqua Patriarchæ consuetudo.

Ad sextum, Idem videtur dicendum, quod supra ad secundum de Confessione.

Ad septimum, Libera est summo Pontifici dispensatio in hoc impedimento, cum nihil habeat divini Juris.

Ad octavum, Potandum non est non licere contrahere duos fratres simul cum duabus fororibus, aut patrem cum matre, & unius filium cum filia alterius. Affinitas enim non est in cognatos contrahentium; sed inter unum contrahentem, & cognatos alterius contrahentis, ex 6. *Quod super his de consang. & affin.*

De Ordine. §. 6.

Quantum ad Sacramentum Ordinis attinet. Primò, in nostro Pontificali conferuntur Ordines sine forma per modum precationis, dicendo, Ut eligas hunc in Diaconum, Presbyterum. Et si quid in hoc sit dubii, nobis insinuare dignemini, quanquam in posterum secundum Pontificale Romanum, quod modo de novo à Legatis Sanctis. Vestræ in linguam nostram vulgarem est traductum, illos conferemus. Secundò, Creamus insuper pueros 5. vel 6. annorum subdiaconos, sine obligatione legendi horas Canonicas. Tertio, Neque etiam confertur apud nos Diaconatus vel Sacerdotalis dignitas, nisi his, qui prius (contra tamen usum Ecclesiæ Romanæ) cum virgine contraxerint; cum vidua vel corrupta non item: quibus tamen secundæ nuptiæ sunt interdictæ. Quarto, Dubium insuper nobis est, an iis, qui ordinati sunt sine auctoritate vel literis dimissorialibus Patriarchæ, vel proprii Episcopi, in tali sine Ordine, vel suspensi, vel irregulares, similiterque Episcopi sine Ordine auctoritateque Patriarchæ.

Responsio.

Ad primum, Posthac juxta Pontificalis Romani ritus habeantur ordinationes. Quæ vero ante hac præter illud factæ sunt, quales fuerint, judicari certo non potest, nisi huc mittant illi suum Pontificale, ut ejus ritibus & caeremoniis perspectis facilius de re tota statuatur.

Ad secundum, Sapienter Ecclesiæ (*dist. 77. & 78.*) in ordinandis, non solum usum rationis requirit: sed perfectam magis, minusve ætatem pro Ordinum varietate, idque tum ratione characteris, qui cum sit potestas exercendi conferendique, quæ ad DEI cultum pertinent, tradi non debet, nisi in ea ætate, quæ hujus potestatis exercendæ sit capax: cum ratione annexi voti castitatis, quo nullus nisi sciens & volens debet obstringi, itaque in sexta Synodo Constantinopolitana *Can. 14. & 15.* statuitur, ne Diaconus ante 25. annum

creetur, nec Subdiaconus ante 20. nec Presbyter ante 30. quæ tempora licet varie mutata sint, inducenda tamen sunt Maronitæ, ut Tridentini Concilii tempora obverteat *Sess. 23. cap. 12.* Dummodo intelligatur Ordines ante usum rationis collatos valere ex communi sententia Theologorum, in *quarto Sent. dist. 25.* Tenentur etiam omnes ordinati ad horas Canonicas, saltem illi nationi consuetas, & à viris doctis recognitas; non solum beneficiati, sed etiam qui sunt in sacris sine beneficio, ex D. Thoma 6. *Quodlib. & in 4. dist. 25.* ex Panor. in *C. 1. de calibr. Miss.* ex Cardinale in *Clem. 1. eo rit.* & communi sententia.

Ad tertium, Cum Stephanus Papa (*dist. 31. can. Aliter*) tradat Orientalium veterem esse traditionem, ut eorum Sacerdotes matrimonio copulati sint, cumque id illis nunquam interdixerit Ecclesiæ, nec videtur interdicens Maronitis: lex enim cælibatus semper gravis visa est Græcis, propterea conjugium permittum est illis. Sic enim scribit Clemen. III. *C. Quæsitum de pœnitent. & remiss. Sacerdotibus Græcis legitimo matrimonio licet uti.* Et clarius Innocentius tertius *C. Cum olim*, de cler. conjug. *Orientalis Ecclesiæ votum continentia non admisit, quoniam Orientales in minoribus Ordinibus contrahant, & in sacris utuntur matrimonio jam contracto.* Hæc illi. Permittendum id itaque videtur Maronitis, dummodo ad matrimonium non compellantur, qui cælibes esse vellent: sed ad id potius piis hortationibus inducantur.

Ad quartum, Benè res se habet.

De Conciliis. §. 7.

DE sacris vero Conciliis, nullam aliam notitiam habemus, quam de quatuor generalibus: hinc quid alia Concilia generalia circa consuetudines innovarint, vel abrogarint prorsus ignoramus, &c.

Responsio.

Quoniam quatuor tantum Concilia generalia habent, & postulant de reliquis edoceri, necessarium videtur ad tantæ rerum divinarum ignorantiam consulendum, jussu Summi Pontificis ab aliquot Theologis colligi in libellum omnes Catholicas & Orthodoxas propositiones, ceteris Conciliis generalibus sancitas, tamen Concilium Tridentinum totum posset ad eos mitti in Arabicam linguam convertendum, idem de Catechismo ad Parochos.

De variis rebus. §. 8.

Quod ad diversas vero res alias attinet. Primò, Quæro, quid statuendum mihi erit, circa certum populum diocesis nostræ vulgariter Bianchi nominatum, meâ tributorum seu mortis, Mahumeticæ legis ritus externos obeuntem, qui tamen nostro ritu baptizatur & jejunat, confessionem, sacramque communionem maximè exoptans. Secundò, Item num modus noster jejunandi sit validus, qui sic instituitur, ut toto die in jejunio transacto, vespere tamen interruptam cœnam in dormiendi usque tempus prorahamus. Tertio, Cavetur insuper exactissimè, ne mulieribus menstruum patientibus sacra Synaxis, vel oleum Sanctum administrentur, multoque minus in Ecclesiâ intromittantur. Quarto, Lapides altarium nostrorum sacri Oleo christiatis uncti

Clemens.

Innocent.

Sed ad-

monendi

sunt, quod

illi Episcopi

quæ ante or-

dinationem

non sunt ad Pa-

triarcha legitime

electi, etiam cõ-

secrætur, vel ut

ipsi dicunt, or-

dinationem non

suam non sunt

Episcopi ne

quædam ex-

ecutione ordina-

tionis Episcopa-

tus.

Quod curabimus

Concilium Tri-

dentini & Cano-

nes necessarios

aliorum Con-

ciliorum ad ipsos in

corum idioma

transmittere.

undati sunt, non adhibitis sacris Sacerdotum reliquis, super quibus num recte celebratur nec ne? Quid, Ornatus iidem Ecclesiarum nostrarum, velaminaque alba altarium bombycina sunt, propter lini penuriam. Sexto, Præterea cum Pontificale Romanum statuat jubeatque singulos Episcopos ultramarinos omni triennio Romam venire de Ecclesiarum ipsorum statu deposituros, num & nostri ad idem teneantur nec ne, sufficiatque propter itineris difficultates Turcarumque pericula, quempiam eorum nomine delegare?

Responsio.

D. Thom. Cajet.

AD primum, D. Thom. & Cajet. 2. 2. q. 3. docent aliud esse occultare suam fidem in Christum, aliud profiteri religionem falsam. Illud non semper malum, non enim necessaria confessio fidei, nisi cum interrogatur, vel utiget necessitas proximorum, vel scandalum, &c. Hoc vero nunquam licet nec verbo, nec facto, cum utroque modo Christus æque negetur, etiamsi corde creditur. Inde qui in tormentis Christum negant, quamvis animo fidem retineant, damnantur xi. q. 3. Can. Existimat, ab Hieronymo; Can. Non solum, ab Augustino, Can. Nolite, à Chrysostomo: & credete id licere, pertinet ad hæreticum Elcefarum; de quibus Euseb. lib. 6. cap. 28. Contra quos O. Igenes in Psal. 32. scribit: Quia corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem: qui negavit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in cælis est. Ex quo patet hos populos Alborum in statu damnationis esse, si metu tributorum seu mortis vel ob-eunt externos ritus Mahometicæ legis, vel habitum aliquem gerunt per se institutum ad eam profendam, ut disertè Cajet. ibidem Sy. v. Ver. fides §. 5. alique.

Euseb. Rom. 10. Matth. 10.

Cajetan. Sylvest.

Ad secundum, Conandum est, ut Jejanium non multis interruptis connectionibus fiat, sed unico tantum, id enim Ecclesiastico jejuniæ necessarium esse asserit D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 6. & Theologi reliqui in 4. dist. 25.

D. Thom.

Ad tertium, Menstruas nec Eucharistia, nec oleum sanctum, nec Ecclesiæ ingressus inhibendus, nisi ipse ex devotione abstineant. Sic enim de iis D. Gregor. Augustino Anglorum Episcopo scribit dist. 5. Can. Adejus: Mulier, dum ex consuetudine menstrua patitur, prohiberi Ecclesiam intrare non debet: quia ei natura superstitias in culpam reputari non debet, & pro hoc quod invita patitur, injustum est ut Ecclesia ingressu privetur. Novimus namque quod mulier, que fluxum sanguinis patiebatur, post tergam Domini humiliter veniens, vestimenti ejus sumbriam tetigit: atque ab ea statim sua infirmitas recessit. Si ergo in fluxu sanguinis postea laudabiliter potuit vestimentum Domini tangere: cur etiam, qua menstrua patitur sanguinis, ei non liceat Ecclesiam intrare? Si enim ea bene præsumpsit, qua vestimentum Domini in languore postea tetigit, quod uni persona infirmanti conceditur, cur non concedatur cunctis mulieribus, qua natura sua vitio infirmantur? Sancta quoque communionis ministerium in eisdem diebus percipere non debet prohiberi. Si autem ex veneratione magna recipere non præsumpsit, laudanda est; sed si suscepit, non est judicanda. Hæcille.

D. Greg.

Servetur antiqua consuetudo dñi modo

Ad quartum, Dispensari posset, donec mittantur commode reliquiæ, quæ portatili altari inferantur. Ad quintum, Concedendum videtur, ut utantur in Ecclesiæ ornatis, telis bombycinis, ob lini penuriam.

Ad sextum, Ob magnam locorum intercape dinem denegandum non videtur, quod petunt, ut satis sit unoquoque triennio, unum Episcoporum omnium nomine Romam destinari.

non adfit aliqua superstitio.

Constitutiones aliquot dandæ in Synodo Provinciali Reverendissimi Patriarchæ Maronitarum.

§. 2.

PRIMA, ut in posterum inter nationem nostram, nec in Ecclesiis, nec extra dicatur cum Trisagio, Quando crucifixus es, vel Quando mortuus es, vel Quando resurrexisti, &c. sed solum in hunc modum: Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis: extra verò Trisagium dici poterit in piam commemorationem Passionis Christi.

II. In posterum tam masculi, quam feminæ octiduani baptizentur, neque post baptizatiorem communicent, aut chrismentur, qualiter hætenus fieri solitum est: chrismate tamen inungantur, idque super capite post baptismum, qualiter consuevit Ecclesia Romana.

III. Singulis annis, die Jovis sancto consecretur chrisma cum reliquis oleis sanctis, & vetus exuratur coram venerabili Sacramento, nec alia adhibeatur materia præter oleum olivarum, & balsamum, cum consecratione & ordine secundum ritum Ecclesiæ Romanæ.

IV. Sacramentum Confirmationis pueris octavum agentibus annum conferatur, idque in fronte à Patriarcha, vel Episcopis juxta ritum Ecclesiæ Romanæ, non autem à Sacerdotibus cum baptismo, uti hætenus consueverunt.

V. Sanctum Eucharistiæ Sacramentum in posterum non administretur, nisi usum rationis habentibus, ut nimium dignè sumatur secundum S. Pauli Apostoli admonitionem, usumque & mandatum sanctæ Ecclesiæ Romanæ.

VI. Insuper quia (ut notum vobis est) inter tot schismaticas nationes habitantes, nostri illorum libris mixti sunt, summis etiam cum erroribus contra Romanam Ecclesiam; hinc nobis perplacet, si RR. Patres à V. Sanctitate missi ad nos, libros de iis Anglorum, Augustino feligentes, susceptosque combustentes, qualiter in nostro Monasterio sancto de Canubir facere cæperunt; quod si præstemus, Sanctissimus Papa noster promittit se Biblia, aliosque multos libros utiles, & Catholicos, secundum usum Romanæ Ecclesiæ imprimi curaturum; quapropter quotiescunque hæc de causa requisiti fueritis, nullos libros eorum conspectui subtrahatis.

VII. Cæterum ut fides pura, & obedientia sincera inter nostras nationes, erga sanctam Catholicam Ecclesiam Romanam conservetur, quoties inter nos novus Patriarcha eligetur, subito Oratores ad Sanctitatem suam pro confirmatione ejusdem delegentur, qualiter fecit antecessore nostri tempore Reverendissimi Patriarchæ Jeremiæ bon. mem. quod ipsum etiam à me ultimo observatum est: similiter quotiescunque creabitur novus Pontifex Romanus, transmittenda erit à pauperula nostra natione obedientia nomine Patriarchæ, totiusque Cleri, & populi Maronitarum. Et omni triennio, si idem Patriarcha Romam, sedis, & officii sui rationem redditurus Sedi Apostolicæ, proficisci nequeat, ad minus expedire aliquè fidelem & diligentem, ac in omnibus benè informatum, qui suæ Sanctitati ratione reddat,

reddat, transmittereque tenebitur. Paratissimi interim nos semper quicquid sanctissimæ Sedi in salutem animarum nostrarum placuerit mandare, sincerissimè acceptare.

VIII. Item quando R.R. PP. Legati Sanctitatis S. ad vos visitandum Ecclesiarum vestrarum causa, ritumque administrandi Sacramenta inspecturi, (qualiter eosdem obestatus sum) venerint; meam, vel alicujus Archiepiscopi eorum meorum præsentiam dignentur. Quare supplico charitati vestræ, velitis eosdem benigno vultu, debitoque honore, & rationi consono recipere, cum patri relicta suæ Sanctitatis mandato pro salute vestra, tot maria & pericula fuerint dimenssi; saluiferisque eorum mandatis, & circa Ecclesiam salutemque vestram præceptis morem gerite; nullam in ostendis libris, statumque Ecclesie vestræ explanando difficultatem facientes: verum quicquid circa ritum rectè administrandum Sacramentorum, & vestram, oviumque vestrarum salutem præceperint, sincero corde, paratoque ad obediendum animo amplectamini, & salubres eorum admonitiones & ordinationes scriptis mandate, ne memoria excidant, quæ omnia, divina favente gratia, sum executurus; hæc enim est voluntas Sanctitatis suæ, & dilecti nobis fratris Cardinalis Caraffa, simulque id ipsum à vobis postulamus.

IX. Præter ea, quæ sua Sanctitas mandat, & dilectus frater & protector noster Cardinalis Caraffa, vos insuper monitos velim (quod & vobis notum est) malis utriusque sexus homines nationis nostræ esse salutarium instructionum ad fidem pertinentium ignaros: quare vos obestor gnavam instruendo ovili vestro in hisce, quæ animarum salutem tangunt, operam dare velitis, præcipueque in oratione Dominica, & salutatione Angelica, decemque præceptis decalogi edocendis, cum hocce proprium vestrum officium concernat.

X. Curetis insuper Ecclesiastica cuncta sint quam mundissima, & præsertim corporalia, calices, patinæque, super quibus consecratus, poniturque sanctissimum Corpus & Sanguis Christi.

XI. Nullas etiam in posterum Missam celebrare præsumat sibi altera hostia, quam eaque utitur Ecclesia sancta Romana, composita nimirum ex solo polline & aqua, & quousque dabitur copia ferorum formandarum hostiarum, statui-mus paucula similia ferra pro tempore inter nos extantia distribuantur, sic uti quæ Ecclesie possit satisfieri.

XII. Sanctissimum quoque Sacramentum in loco nitido & securo asservetur, illique semper lampas accensa præpendatur, atque id ipsum ad minus singulis mensibus Romanæ Ecclesie ritum renovetur.

XIII. Item Missæ in ipsa Ecclesia devotè celebrentur, nec inter cantandum novus versus ante finitum priorem incipiatur: sciendum enim est nos cum DEO benedicto pro impetratione rerum nobis necessariorum tractare.

XIV. Ornamenta etiam Ecclesiastica, ubi forduerint lavanda sunt, cum nihil de earum consecratione per lotionem detrahatur, contra quorundam tamen opinionem; corporalia autem prius à Sacerdote abluenda sunt, deinde per laicum quemvis, ut sic videlicet omni puritate & nitiditate Deo omnipotenti serviantur.

XV. Quoties autem in Ecclesia divinum officium celebrabitur, unus ad minimum cereus, aut oleaceum lumen ad finem usque accendatur,

summaque cum devotione silentium in Ecclesia observetur.

XVI. Sit quoque in omni Ecclesia vas aliquod conservandæ aquæ lustralis ritu Romanæ Ecclesie, cujus benedicendi modum & formam, singulis videlicet diebus Dominicis vobis trademus.

XVII. Sanctum verò chrisma, aliaque olea sacra, singulis diebus Jovis sanctis, posthac à nobis renovanda, & per totam diocesim distribuenda, in loco nitido asservanda sunt, non tamen sanctissimo Sacramento miscenda.

XVIII. Neque in posterum Missæ celebretur calicibus vitreis, ligneis, vel æneis, sed aureis argenteisve, aut stanneis; quique nec stanneos habent, mutud ab aliquo sumant, quousque divino favente auxilio, Romanæque Ecclesie subventionem hinc providebimus.

XIX. Instabitis etiam summa cum diligentia, ut grex vester ad minus ter in anno communcet; Sacerdotes verò Diaconique sacro inservientes, pro necessitate salutis animarum suarum, sæpius sacram synaxim sumere moneantur.

XX. Omnis autem Diaconus aut Sacerdos singulis diebus horas Canonicas in Ecclesia, vel si id commodè fieri non possit, saltem extra, legere tenerit.

XXI. Dies quoque Dominici vel festi, in posterum melius colantur, ebrietatem, excessusque illicitos & inconvenientes exactem, quàm hæcenus fugiendo.

XXII. Quisque etiam vestrum fugiat juramenta, mendacia, & ingurgitationes, vitia nationi nostræ communissima, atque eo modo subditos vestros bono exemplo præcatis.

XXIII. Efficere insuper ut quàm possint maxime subditi vestri schismaticorum, hæreticorum, excommunicatorum, & infidelium conversationem execrentur; multoque minus cum eisdem, prout hæcenus, nuptiæ contrahantur: ne Christiani tantum sectarum hominibus prorsus fugiendis commisceantur.

XXIV. Curandum in posterum, ne repudiâ ullam ob causam, ne quidem fornicationem, cum contractione novarum nuptiarum committantur: verum tali (quod averit DEUS) interveniente vicio, separatio fiat habitatione tenuis, &c. & ita separata, si postmodum sese convertat, manique debita marito præstet, ob amorem DEI, qui contritæ & penitenti per confessionem censetur condonasse, rursus in conjugalem thalamum admittatur: ne forte conjugum alter per humanam fragilitatem in peccatum labatur; sunt enim Evangelica verba, ad mentem Ecclesie Romanæ intelligenda.

XXV. Non præsumat, nec Sacerdos, nec secularis, pecunias sub usuris ex onere.

XXVI. Item Reliquiæ Sanctorum, si quæ sint, in Ecclesiis in loco sacro & nitido asserventur, & summo honore ad majorem DEI gloriam afficiantur.

XXVII. Quicquid à debitis vacationibus vobis temporis superpet, legendis bonis libris, impendite; hæreticorum scripta nationi nostræ frequentissima fugiendo: ex libris enim salutiferis quid vestris, subditorumque vestrorum animabus conducatur eliciatis.

XXVIII. Sacerdotes uxoriibus carentes, nisi urgentissima necessitate requirente, feminis mixtum cohabitare non sinantur: religionem verò professis mulieribus, ne quidem matris, cognatis, fororibusque cohabitare non permittantur;

quom-

quemadmodum expressè *Canone 4. Concil. Nicani* caveretur.

XXIX. Prælati nullos gradus clericales, præfertim Sacerdotalem, aliis quam bonis, & doctis, bonamque famam habentibus conferant: & quisquis hisce donis caret, ad eisdem gradus aspirare non præsumat.

XXX. Moneo vos insuper, quod in posteram singulis annis hocce tempore Synodum faciemus; ad statuendum & ordinandum de aliis rebus Ecclesiam nostram, Maronitarumque nationem concernentibus: quapropter paratissimi sitis hac moniti diligentissime venire, de aliis negotiis statuendis audituri.

XXXI. Ultimò vos moneo celebrare Missam pro vivis vel defunctis, quoties vos obligatos esse contigerit, quisque vestrum conscientiam suam exsolvat; neque enim satisfit, nec latet uno celebrante cæteros præsentis secundum ritum Ecclesie nostræ simul legere; absolutè enim & integrè, & secundum obligationem Sacram est celebrandum. Vos insuper obtestor divinam Clementiam precari dignemini pro salute sanctissimi nostri Papæ *Gregorij XIII.* dilectique fratris & Domini nostri Cardinalis *Caraffa* protectoris humilitatis, totiusque nationis nostræ, & pro cunctis gentis nostræ Fidelibus humiles ad DEUM preces effundere non dubitetis. Laus DEO. Factum in Canubis.

C A P V T VI.

Propositiones aliquot excerptæ tum è quibusdam libris Maronitarum, dum expurgarentur à Legatis Apostolicis, tum ex communi consensu, & quadam traditione receptis, quæ videlicet hærefes sunt manifestæ, vel erroneæ, vel superstitiosæ: qui etiam errores solent esse communes aliis nationibus Orientalibus.

Circa creationem.

PRIMò, anima rationalis ex divina substantia creatur. SECUNDò, animæ ab initio omnes simul creatæ fuerunt. TERTIò, quædam brutorum perfectæ species non fuerunt ab initio creatæ, maximè vero canis, & felis, quorum hanc existimatione *Leopardi*, illum vero à diabolo productum affirmant.

De Christo Domino & sancto Spiritu.

PRIMò in Christo una tantum est natura, una voluntas, una operatio. SECUNDò, Christus non comedit agnùm cum discipulis, quando postremò carnavit cum illis, sed alios cibos tantum: & intinxit panem, quem erat Judæ porrecturus ad consecrationem tollendam. TERTIò, Christus flagris caesus, spinis coronatus, ac purpura indutus fuit in domo *Caiphæ* Principis Sacerdotum. QUARTò, Christus post resurrectionem non habuit cicatrices, quas nec Martyres sunt habituri, quasque Discipulis ostendit, illa sibi tunc creavit, ut eos ad resurrectionis veritatem credendam per-

duceret. Quinto, Spiritus sanctus à solo Patre procedit.

De Iudicio.

PRIMò, non datur particulare iudicium. SECUNDò, nemo ingreditur regnum cælorum, nisi perfectò universali iudicio: Animæ Sanctorum in quodam amæno loco sub cælo asservantur, in quem locum Christus, & bonus laico iverunt, atque in hunc sensum intelligenda verba Christi, *Hodie mecum, &c.* Impiorum verò animæ extra præfatum locum custodiuntur ab Angelo sub cælo, sive prope locum Sanctorum, sive alibi, & *Infernus* dicitur: quo sensu accipienda sunt illa verba, *Mortuus est dies, &c.* TERTIò, Fideles essi in locum pœnarum eant, si in mortali peccato decedant; nihilominus tamen merito fidei, quam in Christum habuerunt, liberabuntur.

De Sacramento Baptismi.

PRIMò, nemini nisi Sacerdoti vel Diacono licet baptizare, etiam si urgeat extrema necessitas. SECUNDò, intentio ministri non requiritur necessario, sed talis est Fides Ecclesie. TERTIò, unctio chrismate facta in Baptismo essentiam præbet Baptismo, ac proinde baptismus nullus foret sine huiusmodi unctioe. QUARTò, parvulus recens natus si contrectetur à matre ante ejus purificationem, immundus fit; ac proinde non baptizandus masculus ante quadragesimum diem, femina verò ante octogesimum diem, hoc est antequam mater purificata extiterit, ne infans ab immunda matre contrectatus novam contrahat immunditiam. QUINTò, infidelis mulier si ad Fidem convertatur non debet baptizari quam diu fuerit menstruata. SEXTò, masculus & femina si baptizentur simul contrahunt affinitatem. SEPTIò, hæretici qui ad Ecclesiam revertuntur rebaptizandi sunt. OCTAVò, Baptismus Joannis remittebat peccata. *Petitio.* Nondò, quid de parvulis Catholicorum à Schismaticis illorum ritu baptizatis?

De Sacramento Confirmationis.

PRIMò, non extat hoc Sacramentum apud Maronitas, quod sentiant tantum semel inungendum esse Christianum chrismate, scilicet dum baptizatur. SECUNDò, in oleo sancto chris-matis est persona Spiritus sancti, sicut persona Christi in Eucharistia. TERTIò, hoc Sacramentum etiam à Sacerdotibus confertur. *Petitio.* Quid de chris-matis præfatio ritu, & à Sacerdotibus?

De Sacramento Eucharistie.

PRIMò, panis fermentatus tantum consecrandus debet necessario esse recens, & illo die coctus, quod si huiusmodi non adit, omittatur Sacramentum. SECUNDò, non sunt consecrandæ plures duabus hostiis pro qualibet vice; quod si cogatur Sacerdos ob aliquam necessitatem dictum numerum excedere, consecrentur non pauciores septem, vel si plures, curet numerum semper esse imparem. TERTIò, plures Sacerdotes celebranti assistentes, dicunt omnia quæ celebrans, exceptis consecrationibus, quo pacto censent singulos celebrasse, & satisfecisse elemosynis pro Missis collatis. QUARTò, laici communicant

cani sub utraque specie. Quintò, Eucharistia præbenda est etiam pueris statim post baptismum. Sextò, Sacerdoti non licet filio, vel filia, vel affini vel consanguineo cuiunque Eucharistiam potrigere. Septimò, Eucharistiam ad ægrotum in extremis laborantem non licet deferre. Octavo, Eucharistiam in nos receptam ad stomachum non descendere existimatur, sed statim per omnia corporis membra diffundit. Nonò, licet Sacerdoti sacrum facere supra librum quempiam Evangeliorum, si desit altare quodeunque.

De extrema Unctione.

PRimò, oleum infirmorum à Sacerdote fingituri quodam modo conficitur.

De Sacramento Ordinis.

PRimò, nullam habent rationem ætatis in sacris Ordinibus tradendis, ideo ipsi pueros quadrimos, vel quinquimos promovent ad sacros Ordines. Secundò, promovendi ad sacros Ordines Diaconatus vel Sacerdotii, nubunt cum virgine, qua mortua non transeunt ad secundas nuptias. Tertio, non negant sacerdotium illi, qui alias est idoneus, quamvis defectum corporis patiantur. Quarto, constituti in sacris Ordinibus ad certas horas Canonicas, nisi Monachi, non obligantur. Quintò, mos est illis, qui volunt creari Episcopi pacifici cum Patriarcha de pretio.

De Sacramento Pœnitentiæ.

PRimò, actus particulares non sunt de essentia Confessionis. *Pœnitio.* Quanta sit potestas Patriarchæ, quam possit aliis communicare circa forum conscientie?

De Sacramento Matrimonii.

PRimò, Matrimonium potest dissolvi à Patre sponsi, si eam duxerit quæ Patri non probeatur: hoc idem potest Pater sponsæ. Secundò, Matrimonium sine Eucharistiæ sumptione nullum habetur. Tertio, Pater sponsæ potest propria auctoritate eam alteri viro tradere, nisi ejus sponsus sive vir absens, intra certum temporis spatium appareat. Quarto, Patri & filio non licet in uxorem ducere matrem & filiam, & è contra, nec licet duobus fratribus contrahere cum duabus sororibus, seu fratri & sorori cum fratre & sorore. Quintò, Matrimonium viduarum, quæ attingunt sexagesimum annum, adulterium est censendum. Sextò, idem sentiunt de quadrigamis, ac proinde omnium horum liberos illegitimos censendos esse. Septimò, sponsalia nullius sunt roboris, si intra duos annos non contraxerint, & parentes utriusque sponsi possunt sponsalia irritare, ob quamlibet causam. Octavo, repudium conceditur ob multas causas, etiam privatis propria auctoritate, ut si non inveniatur virgo, vel si consummato matrimonio mulier insaniat: & vir potest repudiari, si curet ut uxor adulteret, &c. Nonò, repudiatis licet nubere cum aliis. Decimò, obstetrices ut immundæ habendæ viginti diebus si invenerint mulierem partientem masculum, si verò feminam quadraginta diebus, quo tempore arcedæ sunt à communione.

Pœnitioes. Undecimò, quid de illis, qui post repudium nupserunt, & an filii possint promoveri

ad sacros Ordines? Duodecimo, an liceat nubere cum Schismaticis? Decimotertio, quousque se extendat potestas Patriarchæ circa dispensationem in gradibus prohibitis?

Nonnulla loca sacre Scripturæ pravè intellecta, & alia quædam ad eandem sacram Scripturam spectantia pravè etiam adjecta.

PRimò, asserunt legendum esse, *Hoc est Sacramentum Corporis*, &c. Secundò, Christus cum docuit viro non dimitendam uxorem, excepta fornicationis causa, idem est ac si docuisset, adulterium esse legitimam causam uxoris dimittendæ, & alterius ducendæ. Tertio, qui dicuntur fratres Christi in Evangelio, filii sunt Joseph ab alia uxore, quam antea habuerat, procreati. Quarto, Maria Magdalena Simeonis leprosi filia fuit, Annæque Matris Mariæ soror. Quintò, Apostoli non intellexerunt Christum esse verum DEUM antequam Spiritum sanctum acceperint. Sextò, Caiphas in Christum credidit, & Episcopus creatus Josephus secundus est vocatus, qui edidit librum Proverbiorum, & historiam Machabæorum, &c.

Circa mores, & alia diversi generis.

PRimò, menstruata non admittuntur ad ingressum Ecclesiæ, nec ad Sacramentum Eucharistiæ, nec extremæ Unctionis. Secundò, quidam homines appellati *Albi*, quoad habitum & alia quædam exteriora Turcicos ritus observant. Tertio, jejuniæ ob mortis periculum non est violandum. Quarto, non est jejunandum diebus Sabbathinis & Dominicis. Quintò, Apostolica sanctione cautum est, ne quis Christianus comedat quippiam occisum à leone, nedum sanguinem, & suffocatum. Sexto, ob mortis periculum licet negare Christum. Septimò, licet mentiri officiosè, & ad celanda operè bona. Octavo, non est aliquis ad religionem admittendus, sine suorum superiorum consensu, ut parentum vel dominorum, et si servus si libertate donatus. Nonò, status Matrimonialis non est inferior virginali. Decimò, Mulieres viro junctæ in numero Sanctarum Virginum adscribendæ, si cum suis maritis honestè vixerint, &c.

C A P V T . VII.

De ritibus, qui tolerari possunt in his, qui ex Schismaticis, vel paganismo, aut alia secta ad fidem Catholicam veniunt.

Quamvis Ecclesia Catholica una sit, de qua *Beatus Ignatius* optime beatus Ignatius Epistola ad Philadelphos; *Una est, inquit, Ecclesia, quam suis sudoribus & laboribus fundaverunt Apostoli à sinibus terræ usque ad fines in sanguine Christi.* Apostolorum verò instituta, decreta, & ritus non iidem fuere apud omnes. Nam licet Apostolorum sanctiones aliquæ sic fuerint editæ, ut ad omnibus Christi Fidelibus pariter servarentur, ut pura Symboli Apostolicum, alia tandem pro ratione loci & temporis, sic ab illis sunt statuta, ut non omnes iidem

illisdem legibus ac ritibus adstringi voluerint, quos alicujus privatae causae occasione, caeteris locis praescripserint: ut de Idololatriis, de quibus Apostoli, & cum ipsis Paulus diversa dederunt praecipia Syriae, ac Ciliciae populis, ut constat *Act. 15.* & *16.* Diversa vero Paulus Corinthiis, ut patet *1. Cor. 8.*

Ad. 15.
& 16.
1. Cor. 8.

S. August.

Neque vel in minimo laedi fidem vacui Ecclesiarum conseruandis sancti Patres tradiderunt. In primis Augustinus Epistola ad Januar. *118.* *Hac est commendata regula, ut faciat unusquisque quod in ea Ecclesia, in qua reperitur, inuenit.* Unde haec idem ad Januar. Epist. *119.* *Mirer sancti, quod ita voluerit, ut de his, quae variè per diversa loca observantur, tibi aliqua scriberem: cum & non sit necessarium, & una in his saluberrima regula retinenda sit, ut qua non sunt contra fidem, neque contra bonos mores, & habent aliquid ad exhortationem vitae melioris, ubicunque institui videmus, vel instituta cognoscimus, non solum non improbemus, sed etiam laudando & imitando sectemur, si aliquorum infirmitas non ita impedit, ut amplius detrimentum sit.* Hæc Augustinus. *G. egorius lib. 1. Epist. 4.* item hæc ad Leandum Episcopum Hispanensem in eandem sententiam scribit: *In una fide nihil est, ut sancta Ecclesia consuetudo diversa.*

D. Greg.

Quae licet apud Graecorum & Orientium nationes plures sint ritus, atque diversi inter Coptos, Syros, Maronitas, Aethiopes, Armenos, atque inter Christianos alios, quos prudenter ratione diversarum gentium Apostoli instituerunt; non ob id religio Christiana dicitur, si diversi ritus in Oriente, atque in Occidente retineantur: circumdata est enim Ecclesia DEI mira varietate, quae potius ejus pulchritudinem ornat & auget, quam orthodoxae fidei contrarietur. Quare mos est Catholicae Ecclesiae, ab Apostolorum tempore indutus, ut unaquaeque Provincia seruet ea, quae à suis Apostolis, & à legitimis Successoribus accepit. Quare admonet D. Hieronymus in Epist. *28.* velus finem, *Traditiones Ecclesiasticas, praesertim, quae fidei non efficiunt, ita esse observandas, qualiter à majoribus tradita sunt, nec aliorum consuetudinem aliorum contrario more subverti.* Advens: Ita unaquaeque Provincia abunde in suo sensu, ut praecipia majorum leges Apostolicas arbitretur. Unde testè consuevit Ecclesia, haereticorum, Schismaticorum, aut etiam Gentilium ritus tolerare, qui cum ratione, atque fide divina non pugnant. Nec solum Ecclesias, quos à diversis Apostolis ritus, moreque imbibebant, tenuisse competimus, sed etiam, quae apud Gentes superstitioso cultu impiè agebantur, eadem expiata sacro ritu ad pietatem transulisse, ut latius supra, dum de prudentia ministrorum ageremus, & praeter ea, quae ibi ex Patribus notauimus.

S. Hieron.

Inert alios Gregorius Thaumaturgus, ut auctor est Gregorius Nyssenus, *Oratione de vita S. Gregorii Thaumaturgi*, Gentilium ferias superstitionibus cumularas, in festa ac celebritates sanctorum Martyrum commutavit, ut his verbis Gregorius Nyssenus significat dicens: *Descendit rursus ad urbem, & omni circa regione undique peragrata, atque perlustrata, addit amentum, & quasi corollarium studij erga numen diuinum instituebat, apud omnes ubique populos sancens, ut nomine eorum, qui pro fide decertaissent, dies festi, atque solennes conuentus celebrarentur. Cumque alij in alium locum corpora Martyrum deduxissent, per anniversarium circens ambitum congregati, letabantur in honorem Martyrum ferias agentes.* Et paulo post: *Cum animadvertisset, quod propter corporis voluptates, simplex &*

Thom. à Iesu Oper. Tom. 1.

imperitum vulgus, in errore simularum permanceret, quo maxime id quod praecipuum est, interit in eis effugueretur, nempe ut vanis superstitionibus relicto ad DEUM converterentur, permisit eis, ut in memoriam sanctorum Martyrum sese exhilararent, & oblectarent, atque in letitiam effunderentur.

In eodem sensu Theodoretus de Gentilium feris in honorem Martyrum piè sanctèque translatis, hæc addit: *Dirutorum templorum materia, atque martyrum excitatis, expiata est: suos enim mortuos Dominus noster in templa pro Diu vestris induxit: ac illos quidem cassi gloria, vanisque reddidit, suis autem martyribus honorem illum dedit. Pro Pandio, & Diasio, hoc est, Iovis, Liberique patris similitudinibus, Petro, Paulo, Thoma, Sergio, Marcello, Leontio, Antonio, Mauricio, aliisque sancti Martyribus solemnitates populari epulo peraguntur. Ea quippe licentia, qua Deorum delubra in Ecclesias Christianorum sunt laudabiliter commutata, alij quoque ritus Gentilium à nobis benedictionibus expiati diuino sunt cultui consecrati. An non id Apostolorum exemplo? Nonne Paulus Athenis cum esset, superstitionis aram Ignoto DEO dicatam, super quam impietatis videntur cadebant, in veri DEI cultum (quantum licuit eo tempore) mira quadam prudentia visus est transulisse? Rursus si qua idolo immolata essent, non vetuit idem Apostolus manducare, nisi cum ex carne, frater infirmus scandalum pareretur: Omnia quidem, inquit, sunt munda, sed malum est homini, qui per offendiculum manducat. Extingendo autè pensus iam diu superstitioso idolorum cultu, cum omnis simul cessasse videatur occasio offendiculi, cur aliquibus ex illis uti non liceret, cum praesertim non privato usu sed communis totius Ecclesiae consuetudine aliquid commune cum Ethnicis usurpatur? Quae vero huius ritus, qui à recta Fidei regala discrepant, vel à ratione dissentiant, tam in Schismaticis, siue Haereticis, quam in aliis infidelibus, etiam Ethnicis, non faciliè erit unicuique discernere.*

Et ut re ita gravi & difficili lucem aliquam afferamus, oportebit specialem praecipua aliqua tradere, siue talia demonstraè principia, quibus aperitè dignosci possit, qui ritus cum naturali ratione, aut fide divina non conveniant, aut qui ab his dissentiant, ac proinde qui tolerandi, qui vero omnino rejiciendi & expiandi sint.

Ea est potissima pro ritibus discernendis regula, ut quando id commodè fieri potest, Apostolica Sedes consulatur, maxime si subijta & rationabilis dubitandi occasio. Si tamen Romanus Pontifex non ita faciliè adijci possit, tunc ex sequentibus capitibus de rituum puritate tam inter Ethnicos, quam inter Schismaticos ad Ecclesiam venientes, erit iudicandum.

1. Si ille ritus nationibus aliis, siue Ecclesiis, quae communionem retinent cum Catholica Ecclesia sit ab eadem permissus,
2. Si ritus ille non pugnet cum naturali & recta ratione, praesertim inhumanitatem, (qualis erat olim Romanorum, quo damnatos feris obiciebant) inhonestatem, ut totius corporis nuditas, vel si alij actus inhonesti, & turpes etiam inter conjuges publice fierent: ac demum ea omnia, quae humanae vitae politiam offendunt, abolenda & exterminanda sunt, & cogendi Barbati, ut non belluino, sed humano more vivant.

3. Rituum omnes instituti ad protestandum aliquod dogma fidei contrarium, omnino sunt delendi. Ita Armeni, ut profiteantur Dioscori errorem, unam tantum naturam in Christo asserentis, cum celebrant, vino aquam non iunifcant, & idem etiam censendum erit de quocunque alio signo,

T

signo,

signo, sive nomine cuiuslibet erroris protestativo. Ut Monophysitæ cognomen, de quo hæretici olim gloriabantur, ut etiam nomine ipso unius in Christo naturæ post unionem assertores viderentur, ut refert P. areolus verbo *Monophysitæ*: qui etiam de Monothelitæ asserit, hanc eos sibi appellationem usurpassè, ab una tantum voluntate & actione divina, quam ipsi Christo temere tribuebant. Nec solum cognomina à re ipsa, sive à dogmate hæretico derivata supprimenda sunt, sed etiam ea omnia, quæ ab hæresiarchis, quorum se profitentur sectatores, descenderunt, sicut & Jacobitarum, & Severianorum, aliorumque similium, qui à Jacobo, & Severo hæretico denominationem acceperunt. Quare cum multi ex Nestorianis Catholicæ Ecclesiæ adjungantur, anathematizatis Nestorii nomine & erroribus, Chaldaei Orientales appellati sunt.

4. Ritus omnes & legalia veteris legis, si eo sine retineantur, ut lex vetus observetur, omnino damnanda sunt. Nam de fide est, omnia veteris Testamenti legalia, caeremonias, sive præcepta post Evangelij promulgationem omnino extincta esse, & non solum mortua, sed & observantibus fore mortifera, ut definitum est in Concilio Florentino. Dixi, si eo sine legalia retineantur, ut lex vetus observetur, quia licet hac ratione damnata sit legalium observatio; tamen si non eo sine & respectu observentur, sed tantum materialiter (ut dici solet) licita est & permixta aliquarum veteris Testamenti legalium (non ut legalia sunt) observatio, ut supra latius observavimus, dum de Abyssinorum circumcissione ageremus. Ex his fit, olim apud Orientis Ecclesias non immerito fuisse in usu, ritum Sabbatum observandi, & hodie etiam apud Græcos & Ruthenos illicitum reputatur Sabbato ac Dominico die jejunare, quod aperte colligitur ex *Epistola D. Ignatii ad Philippenses*, & ex Concilio Gangrensi, atque Apostolorum Canonibus. Ille tamen ritus, vel observandi Sabbatum, vel non jejunandi in Orientali Ecclesia indutus est, ob hæreticos Simoniacos in Oriente ortos, qui mundum (à cuius creatione DEUS Sabbato requievit) opus ejus esse negabant, tum quia divinitus afflati Apostoli prænoscebant futuros quoque hæreticos in Oriente Manichæos, Eustachianos, Marcionistas, Lampetianos, & Messalianos, qui in Paphlagonia apparuerant, qui quidem Sabbato simulatè jejunabant in contumeliam resurrectionis Christi, cui resurrectioni à vespera Sabbati (ut ait Magnus LEO Pontifex in *Epistola lxxxj. cap. 1.*) initium constat adscribi. Porro, quia in Occidente eadem causa non erat, nec illa hæresis vigeat, prohibitum non est, quin ipsa die Sabbati alium ad finem jejunare, laborare, sive à carnibus abstinere cum laude possent.

Ritus colendi Sabbatum.

S. Ignatius.

Leo Mag.

Turrianus.

Videndus est doctissimus Turrianus *lib. 7. in cano. Apostolorum*, & Baron. *Tomo primo Anno Christi 57. cap. 203.*

Hodie vero ritus colendi Sabbatum, tanquam diem festivum manet apud Abyssinos, apud Græcos verò & alios Orientales, licet Sabbatum non observent, in eo tamen sicut nec in Dominica die nefas dicunt jejunare.

Deinde apud Orientales Ecclesias mos est, & ritus consuetudine receptissimus, quem veluti præceptum strictissimè observant, non ut à lege veteri dimanantem, sed ex Apostolorum decreto, quo si ignorantia ducti existimant ad hanc etiam teneri observantiam, non considerantes id adversus idolorum cultores latum fuisse, qui immolatum, & idolothyrum edebant; aut calicem,

quem Apostolus vocat Dæmoniorum, bibebant; servandum autem esse, sicut & à Catholicis servatur, decretum illud ubicunque inter gentes, quæ Idola adorant, immolantia sunt. Porro eo decreto immolantia, non autem reliqua fuisse prohibita gravissimi testes sunt Patres quamplurimi Orientalis Ecclesiæ: quare hæc observantia nec Græcis, nec Ruthenis interdicitur.

5. Ritus & consuetudines circa Sacramentorum administrationem examinandi sunt. Primo, an peccent in substantia, id est, circa tria illa substantialia requisita ad conficiendum Sacramentum, scilicet materia, forma, & ministro. Deinde, an contraria sint præceptis divinis à sacra Scriptura, vel à traditionibus Ecclesiæ emanatis circa eorum administrationem, tunc enim similes ritus omnino erunt extirpandi; tolerandi verò, si tantum præceptis ac sanctionibus juris positivi & canonici prohibeantur. Qui verò speciatim abrogandi, & qui permittendi, facilius constabit, si breviter per Sacramenta singula dicaturamus.

De Baptismo.

Itaque quod ad Baptismum attinet, Græci utuntur hac forma *Baptizetur servus Christi*, quæ approbata est ab Ecclesiâ Catholica in Concilio Florentino in unione Græcorum: si tamen hac forma Græci schismatici utantur, existimantes formam apud nos usitatum non esse validam, in hoc à Catholica & orthodoxa fide dissentiunt. Deinde ritus, qui apud Græcos etiam, & Ruthenos, aliasque nationes servatur, ut Baptismus fiat integra corpus immersione, Baptismi substantiam non variat, sive enim immergendo semel, aut bis, aut tantum capitis perfusione, ut in Occidentali Ecclesiâ, aut tantum aspersione baptizetur quis, parum interest, quia utrobique re idem est.

Græcorum circa Baptismum.

Apud Coptos ritus est praxi usurpatus, ut etiam ratum non habeant hoc Sacramentum, ne quidem in extrema necessitate, si ab alio quam à Sacerdote conferatur, idque præcise in Ecclesiâ, etiam si baptizandus periclitetur: sed mos hic expressè pugnat cum decreto Concilii Florentini, ac cum Ecclesiæ antiqua traditione, quibus statuitur hoc Sacramentum administrari posse à laico, sive vivo, si femina tempore necessitatis, quamcunque sectam illi profiteantur, sive Gentiles, Judæi, aut hæretici sint, modo habeant proposum faciendi, quod Ecclesiâ Catholica, in administratione Baptismi facit, tenetque Baptismus, quocumque loco, sive in Ecclesiâ, sive extra illam conferatur.

Coptorum.

Mos est etiam apud ipsos, ut parvulis etiam in vitæ periculo existentibus nulla ratione ante quadragesimum diem Baptismi Sacramentum conferant. Imo & aliquando ad annum & ultra solet differri, qui etiam intolerabilis est, quia præceptum divinum suscipiendi, aut conferendi Baptismum, maxime obligat necessitatis tempore: ac necessitate reclusa, irrationabilis est consuetudo Baptismi tempus ultra annum, tam in pueris, quam in adultis prorogare, seclusa tamen necessitate jure divino non est præfixum tempus parvulorum Baptismo.

Coptorum mos est, & aliorum quoque Orientalium statim à Baptismo parvulos chrisma- re, oleoque sancto ungeri in fronte, in pectore, in juncturis, & in renibus, qui ritus laudabilis est, & antiqua Ecclesiæ caeremonia, ita tamen, ut non credant Christivatis usum esse de substantia Baptismi,

Baptismi.

Baptismi, ut falso sentiunt Armeni, apud Alphonsum de Castro, verbo *Baptismus*: sine huiusmodi enim unctione consistit vera Baptismi ratio, ut constat *Joan. 3.* illis verbis: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, &c.* Unde & ulus Ecclesie obtinuit, ut in casu necessitatis Baptismus administraretur sine unctione, & absque aliis ceremoniis.

Pueris statim ac sacro Baptismate abluuntur, Eucharistia ferè apud Orientales confertur: sed in hoc retinet antiquum Ecclesie usum, approbatum à sancta Synodo Tridentina *Sessione 21. cap. 4.* de qua optime Paulinus Nolæ Episcopus in *Epistola ad Severum fratrem* hoc carmine scripsit:

*Inde pueris sacro ducet de fonte Sacerdos
Infantes nives corpore, corde, habitu:
Circumdansque rudis festis altaribus agnos,
Pura salutaris imbuit ora cibis.*

Quod si exstiterit Eucharistie Sacramentum necessario parvulis ita post Baptismum conferendum, turpiter errant, contra prædictam Synodum Trident. & ideo in hac parte corrigendi & instrudi erunt.

Jacobitæ.

Jacobitæ, in eo & alii ex Orientalibus ferro candenti figuram crucis in fonte baptizatis imprimunt. At si ipsi hoc ritu & cæremonia loco aque in baptismo utantur (ut refert Bernardus Luxemburgensis existimantes verba illa Joannis Baptiste apud *Matth. c. 3.* Ego, inquit, baptizo vos in aqua, illi autem vos baptizabit in Spiritu sancto & igne, accipienda esse de igne materiali, pessimè errant, cum hæreticis Manichæis, & Selencianis, ut auctor est D. Augustinus *lib. de Hæres. c. 59.* Si vero post abluitionem aque, ac post alta ad substantiam Baptismi requisita, baptizati crucis imagine in fronte, ut omnibus confet de religione, quam profitentur, sive alio honesto sine tignentur, consuetudo potius laude quam vituperio digna videtur.

Matth. 3.

Denique circa Baptismi ritus illud se offert memorandum apud Abyssinos, dum in festo Epiphaniæ, ut laus refert Francisc. Alvaresio, benedicto prius aquarum stagno, trina immersione tam mares quam feminæ, præmissa forma Baptismi, quæ tantis rebaptizantur: qui ritus in usu est (ut Posselinus docet in *Commentario de rebus Moscovitis*) ad religionem spectandam apud Græcos Orientales. Error tamen hic, quantum conjicere possum, à Novatianorum hæresi ortum habuit, qui falso existimantes, non esse in Ecclesia potestatem reconciliandi lapsos, ut illi sine spe non remanerent, alterum Baptismum Abyssini admittère, ut ex eodem Alvaresio non obscure colligitur.

Abyssini.

At non desunt, qui Abyssinos excusandos credant, quia id non tam rebaptizandi gratia, quam in honorem Christi Domini baptizantis faciunt. Ita Romæ interrogati aliqui ex Abyssinis ipsis responderunt.

Circumcidunt etiam pueros Baptismi tempore, tam Abyssini, quam Cophti, quorum ritus in hac parte quantumvis ipsi non tam religionis, quam honoris causa facere contendunt, minimè ob aliarum Ecclesiarum scandalum tolerari debet.

De ritibus circa Confirmationis Sacramentum.

Aliqui ex Ecclesia Orientali simul cum Baptismo Sacramentum Confirmationis conferunt, ut de Abyssinis affirmat Zagazabus filius gentis Episcopus, in *libello*, quem in Lusitania, de *Thom. à Iesu Oper. Tom. 1.*

fide & religione Abyssinorum edidit. Divus quoque Augustinus in *Quasi Novitiam. q. 42. g. 2.* viter quæritur de corrupta Ægyptiorum & Alexandrinorum consuetudine, quorum Sacerdotes audebant Confirmationis Sacramentum administrare; sed tunc examinandi sunt ritus, qui Baptismi tempore adhibentur, an sufficient ad conficiendum hoc Sacramentum.

Primum constans est apud Catholicos de fide tenenda sententia, ad Confirmationis Sacramentum, de necessitate Sacramenti saltem requiri, ut Chrisma sit ex oleo olivarum (quod nos solemni Episcopi consecratione conficitur.) Quamvis non desint graves Auctores, qui etiam de necessitate Sacramenti, ut balsamo esset admixtum, requirerent: quod vero oleum sit consecratum ab Episcopo, ut probabilis tenet opinio, non requiritur necessitate Sacramenti.

Forma vero substantialis his verbis definitur: *Signo te signo Crucis & confirmo te chrisma salutis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Ad formam etiam rediunt, quod confirmandus chrismate in fronte signetur, quamvis Romanus Catechismus hoc ad cæremonia extirpandas, & quasi de præcepto tantum necessarias refert videretur. Minister hujus Sacramenti ordinarius est Episcopus, extraordinarius vero & tempore necessitatis, ex commissione tamen summi Pontificis, est quilibet simplex Sacerdos, ita colligitur ex Florentin. à quo etiam ex summi Pontificis delegatione chrisma potest consecrari.

Cætera vero, ut quod confirmandus manu in maxilla ab Episcopo cædat, quod fiat hoc Sacramentum in die Pentecostes, cæremoniae sunt, quæ non ad substantiam Sacramenti spectant.

His igitur stabilis, facile erit judicare, an ritus, qui post Baptismum celebratum interveniunt, sufficienter materiam, formam, & ministrum hujus Sacramenti, saltem necessitate quam vocamus Sacramenti, continent; nam tunc non erit Sacramentum Confirmationis iterandum.

Ex quibus apertum fit, Sacramentum Confirmationis à Presbytero collatum irritum esse. Quare *Gregorius XIII.* Pontifex Max. in quadam Synodo suo tempore apud Maronitas celebrata, ei qui Synodo præsidebat injunxit, ut qui in illis regionibus à simplici Sacerdote erant confirmati, si vellent, possent iterum ab Episcopo chrismaris si tamen scandalum timeretur, non oportere Confirmationem reiterari; & si nullum esset Sacramentum, tamen cum non sit de necessitate salutis, ob scandalum securè præmittendum. Eamque hujus rei summus Pontifex reddit rationem, quia etsi Florentinum in unione Armenorum doceat posse presbyterum ex Papæ dispensatione confirmare, quod Ecclesie Calarianæ concessit *D. Gregor. lib. 3. Registri Epist. 26.* hanc tamen Apostolicam dispensationem non legimus Ecclesie Hierosolymitanæ, (cui Maronitæ substant) collatam esse: idcirco à Presbytero chrisma collatum irritum est.

De Sacramento Eucharistie.

Jacobitæ & alie nationes orientales sæpè Eucharistiam impubesibus, maxime altari ministrantibus, absque prævia confessione conferunt: qui ritus irrationabilis est, & non tolerandus in his, qui conscientia alicujus culpæ lethalis habent: ita colligitur ex *Trid. Sess. 13. Can. 11.* Quare vera sententia Theologorum tenet, esse de jure divino præ-

Jacobitæ.
Ritus
circa SS.
Eucharistia apud
Orientales.

praeceptum conficiendi ante Eucharistiae sumptionem, nisi alias sacerdoti celebranti desit copia confessoris. Sunt & alii ritus circa Sanctissimam Eucharistiae ministeria in usum apud Orientales, quos si attentè considerentur, omnes ferè ab Apostolorum doctrina, vel traditione in illas emanarunt nationes. In primis, Ecclesiae primitivae usus de quotidiana communione usque adhuc in multis Orientalium servatur nationibus, quae utinam aequè & antiquam Christianorum consuetudinem, & eorum circa hoc Sacramentum reverentiam, & fervorem imitentur.

Deinde omnibus etiam laicis, non solum apud Orientales, sed & apud Graecanas nationes Eucharistiae Sacramentum sub utraque specie confertur: quam fuisse olim in Ecclesia receptam consuetudinem luculenter docet Conc. Constantinense Sess. 13. Et quamvis similis ritus ibi postmodum permissus sit ab Ecclesia, in Ecclesia tamen Latina iustissimis de causis laicis prohibitus est communicandi ritus sub utraque specie; quare nationes Orientales, quae Ecclesiae Catholicae manus, obedientiamque dederunt, pederentim accendae sunt à communione sub utraque specie, cum id tanti faciat Tridentina Synodus Sess. 21.

Tertio, verus mos erit illius primitivae Ecclesiae, quo Christianis permittebatur Eucharistiam propriis manibus acceptam vel in Ecclesia statim sumere, aut illam domum asportare, sumptionemque in aliud tempus opportunum differre: illud tamen erat discrimen inter viros, ac feminas; quod illis nudà manu Eucharistiam tangere erat permissum; his verò prohibitum erat manum nudam, sed interamine nitido utebantur, quod *Dominicale* vocabatur; ut in Conc. Anathodorense expressè legitur *Can. 36. & 39.*

Ritus verò iste Eucharistiam propria manu domum asportandi (teste Baronio *Tom. primo Annal. Anno Christi 57. c. 149.* ideo fuit potissimum introductus, quia cum olim minus liceret ad sacras synaxes tempore persecutionis, Christianos in unum coire, ut qui quotidie de vita periclitarentur, quotidie Eucharistiam sumerent, (secundum quod ait Cyprianus *Epist. 56. Considerantes se quotidie calicem sanguinis Christi bibere, ut possint & ipsi propter Christum sanguinem fundere*) ideo fuit concessum, ut cum in Ecclesia, vel aliis locis abditis Missae peragerentur, Fideles non solum ibi communicarent, sed Eucharistiae particulas à Sacerdote acceptas domum ferendas sumerent, quas reverenter asservatas singulis diebus summo mane jejuni participabant.

Plura sunt de huiusmodi consuetudine Patrum testimonia. Eam docent Tertull. *lib. 2. ad uxorem cap. 3. S. Cyprian lib. de Spectacul. & lib. de bono patient. Greg. Nazianz. Oratione in funere Gorgonia D. Basil. in Epist. ad Caesariam Patriciam, Hieron. Epist. 50. August. ser. 252. & alii Patres apud Baronium *Tom. primo anno Christi 57. à cap. 248. & Bellarm. tertio Tom. de Sacram. lib. 4. cap. 4. & Augustin. quinto*; alique graves Auctores scribentes de Eucharist. Sacramento. Hæc autem consuetudo, teste Baronio, cum communis fuerit & Orientali & Occidentali Ecclesiae, in Occidentali usque ad Conc. Caesaraugustanum perduravit, in quo *Can. 3.* in Hispania hæc consuetudo abrogata fuit. In eo enim *Canone* legitur, Eucharistiae gratiam, si quis probatur, acceptam non consumpsisse in Ecclesia, anathema sit in perpetuum. In Orientali vero Ecclesia etiam post dicta tempora adhuc ejusmodi consuetudinem viguisse, plura exempla de-*

clarant, quæ in *Prælo spirituali* habentur descripta.

Quarto, in itinere etiam secum Eucharistiam ferre aliquando concessum fuisse (tanta enim erat tunc Christi Fidei summa pietas) S. Ambros. in *Oratione funerali fratris sui* scribit, ubi de Sartyro scatre agens, id manifestè significat: Testatur id ipsum Gregor. *Dialog. lib. 3. cap. 36.* de Maximiano Episcopo Siracuse, & ejus sociis Eucharistiam secum portantibus, dum mare Adriaticum navigarent. Eam quidem consuetudinem apud Ecclesiam Orientalem alicubi etiam viguisse temporibus. *Alexandri Papæ tertii. Alia sancti Laurentij Episcopi Dublinensis* in vita ejusdem sancti Laurentii Episcopi *cap. 8.* apud Surtium *Tom. 6. die 14. Novembris*, testatur: in quibus hæc leguntur: *Quatuor Sacerdotes cum magna turba hominum, transire comperunt, qui Eucharistiam (sicut tunc moris erat pluribus) secum pro viatico, ac seuro duce itinere publicè deferbant.* Hæc ibi.

Hic etiam mos pelevens videtur inter Orientales usque ad nostræ tempora. Hic autem ritus in Occidentali Ecclesia solum remansit apud summum Pontificem, qui in itinere Eucharistiam publicè, atque honorificentissimè ante se gestat. Ea vero fuit causa, ut olim tam Clerici quam laici, in itinere Eucharistiam secum portant, quia cum hoc Sacramentum viatico in sit, ac hominibus quibuscumque in mortis articulo necessarium, prudenter olim fiebat, ut tam Clerici quam laici, ob mortis pericula, quæ in itinere se offerbant, maximè persecutionis tempore, secum in itinere conficiendo deferrent, ne, si illis mori contingeret, viatico privarentur: Et quamvis hæc consuetudo, & majoris hujus Sacramenti reverentiam, hodie tantum apud summos Pontifices fuerit conservata: apud Orientales vero non video alicubi fuisse damnatam, nec auferem Evangelii ministros, in illis regionibus, aut aliis infidelium provinciis convertentes, si imminente mortis periculo secum viaticum, occultè tamen, deferrent, condemnare.

Quinto, Eucharistiam quoque absentibus defecti mos fuit apud antiquos, qui etiam hodie manet apud Orientales aliquos. S. Irenæus *Epistola ad Victorium Papam* apud Euseb. *lib. 5. histor. Eccles. cap. 24.* testatur moris fuisse Papam mittere aliis Episcopis Eucharistiam in signum pacis & communionis, Dionysius etiam Alexand. in *Epistola ad Fabium* apud eundem Euseb. *lib. 6. hist. cap. 36.* ait Serapionem in extremis agentem accepisse Eucharistiam missam per puerum à Sacerdote tunc domi egrotante.

Sexto, ritus Græcorum consecrandi in fermentato approbatus etiam est ab Ecclesia, ita tamen, ut potior sit in azymo, ut fit in Ecclesia Latina.

Septimo, Armeni, & Orientales alii non miscent in sacrificio Missæ aquam vino. Quod si hoc faciunt, ut proficiantur Eutycheris hæresim, unam tantum naturam in Christo agnoscentis, manifestus est & intolerabilis error; si verò hoc fiat, vel quia non existiment esse de necessitate Sacramenti, vel in significationem alicujus Christi mysterii, fortè tolerabilis esset consuetudo, quia hæc aqua mixtio, ut optimè probat Franciscus Suarez *tertio Tom. in tertiam partem Disput. 45. sect. 2.* tantum est de necessitate præcepti, præcepti, inquam, humani tantum. Quare cum hæc cæremonia non pertineat ad Sacramenti substantiam, potest ab Ecclesia dispensari. Tamen urgendi sunt Armeni, ut præcipit Concilium Florentinum, ut sese cum universo orbe conformet.

Octavo,

Octavo, Mustum ex uvis maturis expressum in rigore est sufficiens materia consecrationis calicis. Ita tenet cum D. Thom. 3. parte quaestione 74. art. 8. communis Doctorum sententia: & colligitur ex cap. cum omne crimen, de consecrat. dist. 2. ubi dicitur, Si necesse fuerit, posse hortum in calice exprimi, & aqua misceri, & ita confici. Unde Aristot. quarto Meteor. cap. 10. Mustum vocat vinum recens, licet non sit purum & satis coctum, quia nondum separatus aqueus humor, flos, & fex, quæ per decoctionem vini secreti solent. Idem etiam censo de musto expresso ex uvis passis, ut moris est apud Abyssinos: quare in huiusmodi musto conficientes non peccant. Quod si ab hoc ritu tanquam minus convenienti live potius indecoro retrahantur iucant, ferendi sunt, si aliter fieri non possit.

De Sacramento Ordinis.

PRIMO, ritus apud Orientales nationes usitatus ordinandi pueros ante rationis usum, licet non sit contra fidem, imprimatque characterem Ordinis sacri, etiam in hac ætate, irrationalis valde, & ideo extirpandus, si ferat illarum nationum conditio.

2. Deinde Ordines collati absque eo, quod suscipientes materiam cuiusque Ordinis propriam tangerent, ut verior sententia tenet, irriti sunt, nulliusque valoris, aut effectus. Quare ordinari iterum sub conditione debent ordinari: ita Romæ fuit decretum, ac executioni mandatum, cum fratre Tecla Abyssino, & Monacho sancti Antonii, Anno Domini 1594.

3. Cum Stephanus Papa dist. 31. Can. Aliter, tradidit Orientalium veterum esse traditionem, ut eorum Sacerdotes matrimonio copulati sint,

cumque id illis nunquam interdixerit Ecclesia, nulla ratione id interdicens videtur, dummodo ante Sacerdotium matrimonium contrahatur: lex enim cœlibatus semper gravis vasa est & Græcis, & Orientalibus aliis, propterea conjugium permissum est illis ab Ecclesia.

De Matrimonio.

PRIMO, ritus sive consuetudo contrahendi in aliquibus gradibus, sine summi Pontificis, aut Episcopi dispensatione, jure divino non est prohibitus, quales sunt omnes alii ultra primum in linea transversali, ut verior sententia docet, & in linea recta omnes in infinitum.

2. Mos qui communissimus est inter Schismaticas nationes, quo permittitur ob fornicationem matrimonium dissolvi, est contra fidem, & ob id non tolerandus.

Hæc sunt quæ exempli gratia, quia fortè difficiliora, à nobis interim sunt allata. Videndæ omnino sunt interrogaciones, & responsa Summi Pontificis Gregorij XIII. de quibus supra. Illud tamen inter alia observandum Apostolicis ministris, quantum fieri possit, magnopere curandum, ut nationes omnes, quarum reductioni student, matricem Ecclesiarum Romanam Ecclesiam, non solum in fundamentis quantum fieri potest, fidei substantialibus, sed etiam in ritibus aliis, & caeremoniis imitentur. Si verò ægrè ferant à patris ritibus (ut frequenter fieri solet) discedere, salvâ fide Catholica, omnia alia sustinenda sunt propter electos. Oportebit tamen Sedem Apostolicam passim consulere; si verò non ita facilis sit accessus, re mature & cum iudicio expensâ procedendum erit.

